

SOLFASOL

ANKARA'NIN GAYRİRESMİ GAZETESİ

Aylık Gazete | 25 TL | Mayıs 2022 Sayı 112 | www.solfasol.tv

Biz şimdi alçak sesle konuşuyoruz ya
Sessizce birleşip sessizce ayrılıyorz ya
Anamız çay demliyor ya güzel günlere
Sevgilimize çiçekler koyuyor ya bardağa
Sabahları işimize gidiyoruz ya sessiz sedasız
Bu, böyle gidecek demek değil bu işler
Biz şimdi yanyana geliyor ve çoğalıyoruz
Ama bir ağızdan tutturduğumuz gün hürriğin havasını
İşte o gün sizi tanrılar bile kurtaramaz.

Cemal Süreya

Artık Yıkmadan Yapmak Zorundayız: Küçükesat Semt Pazarı ve Çarşısından Küçükesat İnovasyon Merkezine Dönüşüm için Önsöz

>> s. 6 Mehmet Onur Yılmaz

İşlevini zamanla yitirmiş ve köhnemiş olsa da binanın konumu, mimari ve mekânsal imkanları heyecan verici. Yaratıcı bir kurgu ile yepyeni işlevler kazanabilir ve önümüzdeki on yıllarda Ankara'da kentsel yaşama bambaşka değerler katabilir.

Kaybettirilen Ankara'dan: Atış Poligonu ve Devrim İlkokulu

>> s. 10 Savaş Sönmez

Biri 22, diğeri 27 yaşlarında iken yıkılan iki güzel Ankara yapısını bilmeyenlere tanıtmak, bilenlere animsattmak istedim.

ANKARA BİSİKLET SÖYLEŞİLERİ#3

Aydan Çelik

Bisiklet Manifestosu'nun yazarı ve çizeri, Solfasol ekibinin 11 yıldır üyesi...

>> s. 19 Lindanihan

Yaşasın 1 Mayıs, Yaşasın Solfasol!

Ankara'da 1 Mayıs mitingi bayram tatiline rağmen kalabalıktı. Gazete Solfasol 11. yaşını yine miting alanında kutladı.

Fotoğraflar: Elif Koca

GÜNCEL

Yorumlu Ankara Haberleri
>> s. 2 Akın Atauz, Ayşegül Çelik

ANKARA

Röportaj: Ankara Siteler'in İlk Mobilya Ustalarından Angelos Berberakis'i Kızı Sofia Berberakis Anlatıyor... Atina Ankara Arasında Bitmeyen Yolculuk
>> s. 12 Filiz Köse

KÜLTÜR SANAT

Ankara Rüzgârı
>> s. 16 Fatma Leyla Ak

Ankara Etkinlik Rehberi
>> s. 17 Alisa Candan Karsu

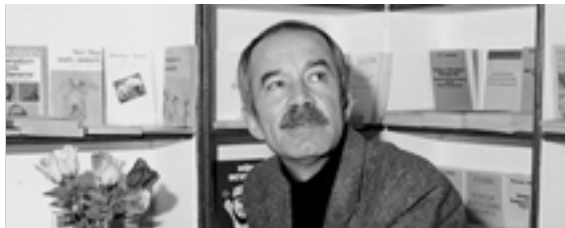
AGORA

Bir Enginar Hikayesi
>> s. 18 Sinem K. Baş

Çocukların Ankarası
>> s. 24 Aslı Baysuğ - Zişan Kürüm

Ankara 1 Mayıs Meydanından Canlı
https://youtu.be/JY75A_oyN3c

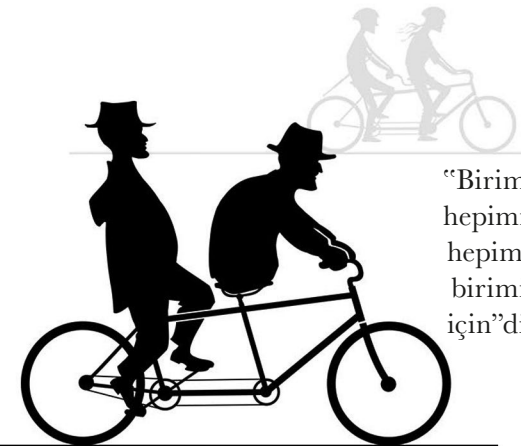
Dönülmez Yolculukları Anlatan Erdal Öz ve Ankara

>> s. 14 Sencer Başat

SOL FALSO

Aydan Çelik

Bisiklet Dayanışmadır

"Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için"dir.

Yorumlu Ankara Haberleri

Akın Atauz - Ayşegül Çelik

Epey bir zamandır, her ay Ankara'da olup-bitenlerle ilgili haberleri, yorumlamaya çalışarak, sizlere iletiyoruz.

Kent haberlerinin yoğunlaştığı alanlar toplumsal ve özellikle ekonomik-politik duruma, bazen de kentsel mekanlarla ilgili oluyor. Belki siz de; "neden konutla ilgili, doğa-ekoloji-iklim değişikliği ile pek haber görünmüyor" diye merak ediyorsunuzdur... Ya da, kentteki eğitimler nasıl gidiyor, istihdam/çalışma koşulları, işsizlik ne durumda? Gelen göç ve göçmen durumu nedir? Spor yapılabiliyor mu, kimler yapılabiliyor?

Belki de her şeyden çok; çeşitli sanat üretimleriyle, sanatsal etkinliklerle/ olayların azlığı dikkat çekiyordur? Kentliler sanatla ilgileniyorlar mı/hangi kesimler ve nasıl ilgilenebiliyor? Sanatla ve kültürel etkinliklerle kurulan ilişki, onları geliştiriyor, dönüştürebiliyor mu?

Bu soruların yanıtlarını biz de bilmiyoruz; yapabildiğimiz, olup-biteni aktaran haber kaynaklarını disiplinli bir biçimde izlemek ve aktarmak. Solfasol gibi bir kent gazetesi için bu yeterli değil. Evet. Daha iyisini yapmalıyız. Bunun için sizden de, kentin anlık durumu ve gidişatı ile öznel bilgiler, yorumlar ve değerlendirmeler bekliyoruz. Konut çevreniz nasıl? Dolmuş/ otobüs kamusal ulaşım sorunlu mu? Parklar, çocuklar için oyun ve spor alanları yeterli mi, vb. vb.? Kent herkes için güvenli mi?

Direnişler / İnsan Hakları Mücadeleleri / Politik Protestolar

Ankaralı kadınlar, İstanbul Sözleşmesinden diktatöryal bir irade ile çıkılmasına karşı çok parlak bir duruş sergilediler ve dirençlerini gösterdiler:

Kadınlar İstanbul Sözleşmesi için yarın Ankara'da buluşuyor. EŞİK, 73 barodan bini aşkın kadın avukatla yarın İstanbul Sözleşmesi için Ankara'da buluşacaklarını belirterek, Danıştay'da görülecek duruşma için çağrı yaptı. (27.04.2022 / +Gerçek)

Danıştay savcısı İstanbul Sözleşmesi'nin feshi kararının iptal edilmesini istedi. (28.04.2022/ BİA Haber Merkezi)

İstanbul Sözleşmesi davaları görülüyor: Bu sözleşmeden yalnızca şiddet faileri rahatsızlık duyar (28.04.2022 /Yeşil Gazete)

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Derneği'ne kapatma davası açılması İstanbul ve Ankara'da protesto edildi: "Asla yalnız yürümeyeceksin" (16.04.2022 / Medyascope)

Gezi Davasının adalet kavramıyla ilişkilendirilmeyen bir biçimde sonuçlanması Ankara'da protestolara neden oldu.

İstanbul ve Ankara'da Gezi davası kararı protesto edildi: "Dostlarımızı geri alacağız" (26.04.2022 / Medyascope)

Ankara Barosu'ndan 'gezi' açıklaması: "yargılamanın her aşaması ve sonunda verilen karar, hukuk tarihimize sürülmüş kara lekedir" (26.04.2022 / Anka)

Ankara'da 1 Mayıs kutlaması ve daha sonra emekli yürüyüşü de yapıldı.

Ankara'da 1 Mayıs'ın adresi Tandoğan: Bu böyle sürmez. 1 Mayıs İşçi Bayramı, iki yıllık salgın arasının ardından yeniden meydanlarda kutlandı. Ankara'da emekçilerin adresi Tandoğan Meydanı oldu. Gezi Davası'nda mahkûm edilenler kutlamalara mesaj gönderdi. (01.05. 2022 / Duvar)

Emekliler hakları için Ankara'da bir araya geldi. Ülkenin dört bir tarafından Ankara'ya gelen emekliler, "İnsanca yaşamak istiyoruz, isyandayız" diyerek ses yükseltti. (16.04.2022 / Birgün)

GÜNCEL

Ali Babacan'ın ODTÜ'de yapmak istediği konuşma, protestolar nedeniyle yapılamadı ve bu konu olumlu ve olumsuz yaklaşımlarla tartışıldı.

Ali Babacan'a ODTÜ'de protesto: Etkinlik iptal edildi. (12.04.2022 / Duvar)

ODTÜ'de protesto edilen Babacan: Fikir özgürlüğünün tarafındayım. (12.04.2022 / Diken)

Babacan'ı protesto eden ODTÜ'lüler: Amacımız hafıza tazelemektir. (13.04.2022 / Diken)

Ne yazık ki Ankara'da, insan haklarının korunması bakımından önemli, kaygı verici olaylar da gerçekleşti.

Yeneroğlu'ndan, Soylu'ya: "göçmenlerin Esertepe, Uyanış, Keçiören ve Altındağ'da yoğunlaşmasını mı istiyorsunuz?" Geçen hafta Ankara Kızılay'da Sümer sokakta bulunan bir Somali kafesinde oturanların polis tarafından dışarı çıkarılması ve sosyal medyaya yansıyan görüntülerde polisin "Gidin Esertepe'de, Uyanış'ta, Keçiören'de açın. Kızılay'da istenmiyor" ifadelerini kullanması tepki çekmişti. (11.05.2022 / Anka)

Ankara Barosu İnsan Hakları Merkezi'nin hazırladığı üç işkence raporu daha yayınlanmadı. Av. Gizay Dulkadir: "Baro hak mücadelesinden uzaklaştı."

(16.04.2022 / Medyascope-Sahra Atila)

ODTÜ'de yeni hazırlık: Eyleme katılan öğrenci yurttan atılacak.

(25.04.2022 / Birgün- Nisa Küçük)

Kentli Hakları Mücadeleleri ve Kazanımlar

Semtte yaşayanlar, kendi çevrelerine sahip çıkmak için oluşturdukları inisiyatifle Güven Hastanesinin genişlemesine direniyorlar.

Ankara'da özel hastane tartışması: Güven Hastanesi bina büyötmek istiyor, mahalleli karşı çıkıyor. (19.04.2022 / Medyascope-Senem Büyüktanır)

Ankara'da özel hastane tartışması: Mahalleli, Güven Hastanesi'nin yeni bina inşasını onaylayan Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi kararına itiraz etti. (21.04.2022 / Medyascope-Senem Büyüktanır)

Ankara'da özel hastane tartışması: Güven Hastanesi sağlık desteği teklif etti, mahalle muhtarı yetkililere seslendi: "Bu kararı düzeltin." (26.04.2022 / Medyascope-Senem Büyüktanır)

Bu ayın en önemli haberi, elbette, Saraçoğlu ile ilgili iptal kararları. Gerçi, artık biliyoruz: adalet sistemi çalışmıyor. Kamusal yarar/ kazanım sağlayan türde gelişmeler, (çok seyrek de olsa, eğer olursa) hiçbir zaman uygulanmıyor. Sermaye kesimi, kendi birikimi önünde hiçbir engel tanımıyor. Eğer bir etki yaratılabilecekse, kentlilerin bu tür kararlara sahip çıkabilmesi ve sermayenin/ rant bağımlısı müteahhittin kenti parça parça öldürmesini durdurabilmesi gerekiyor. Bunu kentlilerin yerine, hiçbir kamu örgütü, meslek odası ya da kent konseyi/ STK yapamaz.

Saraçoğlu ve Togo Kuleleri ile ve Gölbaşı'ndaki özel çevre koruma ile ilgili imar planı değişikliğinin iptali ile ilgili mahkeme kararlarındaki bu şaşırtıcı durumu açıklamak zor. Otoriter rejimin henüz bütün devlet mekanizmasını tam olarak elde edememiş olduğu düşünülebilir belki.

Arkadaşı durdurun. Mahkeme, Erdoğan'ın arkadaşı Hasan Gürsoy'un şirketi tarafından talan edilen başkentteki tarihi Saraçoğlu Mahallesi'nin imar planlarını iptal etti. Ancak şirket, yargı kararına rağmen otel ve konut inşaatını sürdürüyor.

(15.04.2022 / Birgün- İsmail Arı)

Mimarlardan yetkililere Saraçoğlu çağrısı Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Saraçoğlu Mahallesi'ne telafisi imkansız zararlar verilmeden restorasyon adı altındaki inşai müdahalenin durdurulması çağrısı yaptı.

(14.04.2022 / Evrensel)

Saraçoğlu Mahallesi için çağrı: 'Telafisi imkansız zararlar verilmeden yargı kararlarını uygulayın.'

(14.04.2022 / Medyaport)

'Saraçoğlu Mahallesi, parası olanın kalabileceği bir otel olmayacak', TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Ankara Şubesi Başkanı Özgür Kaya ve TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ceren İter Soy: 'yürütmeyi durdurma kâğıt üstünde var ama fiziki olarak hiçbir ilerleme yok.'

(23.04.2022 / Duvar-Ogün Akkaya)

Togo kulelerinin yıkılacağı haberi, daha önce onlarca defa duyuruldu; şimdi bir yenisi var: Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden Togo Kuleleri için yıkım kararı. Oylamaya AKP'li ve MHP'li üyeler katılmadı. (28 Nisan 2022 / T24)

Ankara 7. İdare Mahkemesi, Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi'ne ilişkin imar planı değişikliklerini iptal etti. Mahkeme gerekçesinde 'Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak belirlenmiş ve hassasiyeti bulunan alanın neden toplu işyerine dönüştürüldüğünün ve bunun bir sonucu olarak yapı yoğunluğunun artırılmasının nedenlerinin açıkça ortaya konulamadığı (...) anlaşılmaktadır değerlendirmesi yer aldı. (20.04.2022/Anka)

GÜNCEL

Kent Mekanındaki Değişimler/ Erimeler/Kentsel Doku Erozyonu

Bu gruptaki en ilginç haber, kuşkusuz, Önder Algedik'in konut ile ilgili, çözümlenmesi-yorumu. Haber Ankara ile doğrudan ilgili olmamakla birlikte, Ankara'daki konut sorununu anlamaya da yardımcı oluyor. Hem konut fiyatlarındaki ve kiradaki artışı, hem kooperatifler eliyle elde edilen konuttaki ve ev sahipliğindeki azalışı, hem de iklim değişikliğine yapılan olumsuz katkıyı, sınıfsal bir bakış açısıyla anlatıyor.

Boşkent. 2021 yılında Boşkent, Başkent Ankara'yı geçti, ülkenin ikinci büyük kenti oldu. O boş evler birilerinin elinde biriktikçe fiyatlar arttı. Ama boş evler insanların oturamayacağı kadar müsrif evler. Bu iş piyasalara bırakılınca olmuyor. Bunu enerjide, sağlıkta gördük. Artık barınma meselesinde de görüyoruz. (25.04.2022 / Duvar-Önder Algedik)

Gündelik Yaşam ve Yoksullaşma

Bitpazarı Esnafı: Bitpazarı'na Nur Değil Kene Yağıyor, Milletın Kanını Emiyorlar. Bizim işlerimiz bitti, bitti. Ufak esnaf bitti. Bir ay oldu ben daha siftah etmedim. Vatandaş ramazan, mübarek günde çoluğuna çocuğuna ekmek mi alsın zeytin, peynir mi alsın, yumurta mı alsın? Hepsi zam, zam, zam... Vatandaş ne yapacak? Ekonomi çok kötü. Böyle giderse çok zor." (24.04.2022 / Anka)

Gerçi yoksullaşma nedeniyle değil de, bilinçli bir tercihle olsaydı, ikinci el pazarının gelişmesini, et tüketiminin azalmasını, bayramlık ikramların çarşıdan alınacağına evlerde hazırlanmasını, bazı sebzelelerin satın alınması yerine kentsel tarımın gelişmesini, TED'in sorumluluğunun yoksul mahalle çocuklarının orkestrada çalmasına kadar uzanmasını, olumlu gelişmeler gözüyle görmek gerekecekti. Ama sorun gerçekte, gelir dağılımında uçurumlaşan kutuplaşma ve derinleşen bir yoksullukta...

Kentsel erimeyle ilgili diğer haberlerden biri kent içinde stat kalmamasıyla ilgili, diğeri de yoksullaşmış ve çökmekte olan mahalleyle:

Tekin Bingöl: "Ankaragücü'nün maçlarına ev sahipliği yapabilecek merkezde stat yok. Ankaragücü'ne, Ankara sporseverlerine büyük bir haksızlık" (21.04.2022 / Anka)

Ankara'nın 'Balat'ı yok oluyor. Yahudi Mahallesi yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Yaklaşık 100 aileye ev sahipliği yapan tarihi mahallede yaşayanlar yetkilerin kendilerini görmesini istiyor. (11.04.2022 / Birgün)

Ankara Büyükşehir'in verdiği et desteğinin dördüncü ödemesi ramazan bayramı öncesinde yatırıldı.

(27.04.2022 / Anka)

Çankaya Kent-Tarım'da verilen eğitimlere ilgi büyük.

(29.04.2022 / Anka).

Selçuk Pehlivanoğlu: bir tek çocuğun dahi işçi yapılmadığı, çocuk istismarının sona erdirildiği bir Türkiye için mücadele edeceğiz. (24.04.2022 / Anka)

Belediye Haberleri-Gelişmeler/ Çürümeler/ Yolsuzluklar ve Kötü Yönetim Haberleri

Önce, görelî iyiye yorulabilecek haberler...

Mansur Yavaş: Öğrencilerimize güzel bir haberimiz var. UKOME toplantısında oy birliğiyle alınan kararla birlikte artık Başkentray'da da abonmanlarınız geçerli olacak. (14.04.2022 / Birgün)

Başkent'te göreve yeni başlayan 150 itfaiyeci sahaya hazırlanıyor. (19.04.2022 / Anka)

Mansur Yavaş, Melih Gökçek dönemi verilerini paylaştı Yavaş, 2005-2018 yılları arası suyun ortalama 1,60 dolar, otobüs biletinin ise 1 dolara satıldığını, Başkent Kartlara bugüne kadar toplamda 723 milyon 219 bin 950 lira destek verilmiş olup, destek alan vatandaş sayısının 250 bini geçtiğini söyledi. (16.04.2022 / Duvar)

Kötü yönetime ve yolsuzluklara işaret eden haberleri ise şöyle özetleyebiliriz:

Çankaya Belediyesi'nin 'yeşerecek' dediği ağaçlar yerinden söküldü. Çankaya Belediyesi tarafından 2017 yılı Kasım ayında Kuğulu Park'ta yapılan yanlış budamayla zarar verilen ağaçlar yeniden yeşermeyince yerinden tamamen söküldü. (11.05.2022 / +Gerçek)

Bitmeyen inşaat! Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yerleşkesi inşaatı 4 yıldır bitirilemedi. 2017'de 158 milyon TL'lik, 2021'de 499 milyon TL'lik ihale düzenleyen TOKİ, inşaatı tamamlamak için üçüncü kez ihale gerçekleştirecek. (26.04.2022 / Birgün-İsmail Arı)

Etnografya Müzesi de yandaşa emanet edildi. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Etnografya Müzesi'nin restorasyonunu eski AKP Karabük İl Başkan Yardımcısı Cengiz Ünal'ın şirketine yaptıracak, yaklaşık 13 milyon TL ödeyecek.

(19.04.2022 / Birgün-İsmail Arı)

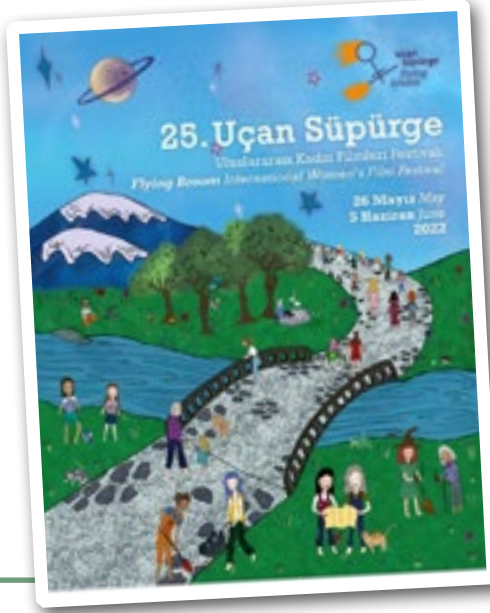
Bir Ankaralı olarak, Ankara'ya bu kadar çok zarar veren ve kötülük etmiş olan "eski başgan"ın, nasıl sesinin bu kadar çok çıktığına bir anlam vermek zor. Ancak her şey öylesine bir çürüme ve kokuşmuşluk içinde ki...

Melih Gökçek'ten Mansur Yavaş'a: Önümüzdeki haftadan itibaren uyku sana haram olacak. "Neler anlatacağım neler..." (18.04.2022 / T24)

Sanat

Başkentteki sanat ve kültür ile ilgili gelişme haberleri yine çok zayıf; ama çok da güzel bir haber var bu ay: Uçan Süpürge'nin 25 yıl önce Ankara'da başlattığı kadın filmleri festivali, uçan süpürgelerin olağanüstü çabası-çalışması ve iradesi ile sürüyor.

Sonlandırırken

Ankara'da olağan bir bahar ayı. Doğa kıpırdıyor ve kentliler/ göçmenler dahil insanlar biraz endişeli, biraz umutlu ve biraz da öfkeli... Acılarını ve öfkelerini, yoksulluk karşısında giderek çaresiz, belki ev yetersiz, belki yeteri kadar tok değil, ırkçılık ve ayrımcılık sırtıyor bir köşeden, bütün yolsuzluklar ve hırsızlıklar, haksızlıklar yüzümüze karşı sırtıyor... Ama bütün Türkiye kentlerinin halkları da bekliyor. Bu bekleme, hareketsizlik ve eylemsizlik belki gerçek bir dermansızlığa dayanıyor, belki karşı tarafa koz vermemek istiyor. Ama kentin havasındaki gerilimden hissediyorsunuz ve duyuyorsunuz dışların gıcırdayan sesini...

S, A, A ve B Harflerinin Gölgesi

Kızılay'da, eski bir Ankara sokağı olan Sümer'de bir Somali restoranı var. Bunun ne kadar sevindirici olduğunu düşünüyorum olabilirsiniz. Dünyanın bütün büyük kentlerinde metropollerinde, dünya mutfaklarına ait restoranlar bulunur: Çin, Hint, Afrika halklarının mutfakları ve bazen bir İtalyan, bazen bir Fransız mutfağı... Türk mutfakları da var dünyanın pek çok ülkesinde.

Başka kültürlerin mutfaklarını/ insanların ne kadar çok tanırsak, değişik kokuları, lezzetleri, renkleri ve kültürleri ne kadar çok deneyimlersek, insan olma özelliklerimizi o kadar çok geliştirebiliriz.

Sıradan Alman yurttaşları, 1930'lu yılların ortasından itibaren güçlenerek, Almanya'da Nazi paramiliter güçlerin ve giderek devletin resmi kolluk güçlerinin, önce Yahudi iş yerlerinin boykot edilmesine, sonra müşterilerin korkutulmasına ve en sonunda tahrip edilmesine ve yağmalanmasına uzanan bir milliyetçi ayrımcılığa uğramasına tanık oldu...

Alman ırkının saflaşması, "doğal" coğrafyasına doğru ülkenin komşularını fethi ve Alman ordusunun istilasına da tanık oldu. Dünyanın bütün halkları, gençleri, kadınları ve çocukları, yaşlıları, engellileri ve (bugünkü adlandırmayla) "quir"leri için yaratılan Nazi cehennemi, Almanlar için de tam bir felaket oldu. Haksızlıklara, ayrımcılıklara karşı sessizlik, gerçekte herkes için/ ayrımcılıkları yapanlar için de, korkunç oluyor sonunda.

Polisin tamamen keyfi olarak, Somali, Lokantası'nın tabelasındaki S, A, A, B harflerini sökmesi, restorandaki müşterileri tehdit etmesi ve gözdağı vermesi, kabul edilebilir ve sessiz kalınabilir bir olay değil. Ayrımcılık uygulamalarının hiç bir türünü, gündelik yaşamda olağan hale getirilmiş olan ayrımcılıklardan başlayan ve siyah derili Afrikalılara kadar uzanan hiçbirini kabul edemeyiz.

Masum Ankaralıların bütün göçmenlere karşı sorumluluğu var.

Sessiz kalamayız.

"Gezi"yi Yargılamak, "Gezi"ye Katılanlara Ceza Vermek

İnsan topluluklarını devletler yönetiyor; ancak toplumlar buna izin verdikleri, belirli konvansiyonlar çerçevesinde, birlikte oluşturulan sözleşmelere göre ve demokratik bir yaklaşımla, gönüllü beraberliklerin oluşturduğu topluluklarda yaşayanlar, bir uygarlık geliştirebiliyorlar. Barış içinde, insan olmanın temel özelliklerini kaybetmeden ve hem kendilerini hem de çevrelerindeki diğer insanları geliştirme arayışını sürdürerek, belirli bir hukuk çerçevesinde, haklarını kullanabiliyorlar ve onurlarını koruyabiliyorlar. Bu toplumsal yaşamda, farklı düşünceler ve davranış biçimleri, karşı duruşlar, direnişler ve isyan var. Eğer bunlar olmazsa, insanlık önce donuklaşır ve sonra ölür.

Gezi ve Gezi'de despotizme, kentsel rant elde edebilmek için doğa düşmanlığına ve insanlık onuruna karşı bir baskıcılığa karşı çıkan herkes, bütün dünya halklarının ve insanlık onurunun dostudur. Onlar bizim de Solfasol'ün de dostudur ve yaptıkları özveriye büyük bir saygı duyuyoruz. Biz de Gezi'yiz ve biz de, doğanın, insanlığın, kentlerin-kentlilerin korunması ve onuru için mücadeleyi, her şeyin üzerinde tutuyoruz.

Saraçoğlu

Saraçoğlu Mahallesi için merkezi yönetimin/ iktidarın yaptıklarının hem yasalara aykırı olduğunu, hem de kabul edilemez olduğunu söyledik. Pek çok Ankaralı kişi ve örgüt söyledi. Öyle olduğu mahkeme kararı ile de belirlenmiş oldu. Ancak Ankara gibi kentler, bu tür durumlarda iki özel sorunla yüz yüze... Hem neoliberal bir kent olarak, dünyanın pek çok kentinde uygulanan sermaye birikimi işleyiş kuralları kabul ettirilmiş bir kent. Hem de ülkede despotik, baskıcı ve özgürlükleri zorbalıkla ezmek ve parçalamakta çekingen davranmayan bir sermaye iktidarı var. Gerçekte bu iki olgu birbirine bağlı ve iç-içe iki olgu.

Böyle bir durumda, Saraçoğlu için yapılabilecek her şey, boşa gidebilir. Hiçbir işe yaramamış gibi görünebilir. Başarısız olabilir.

Böyle düşünerek, kentsel mücadeleden vaz geçmek, direnmemek ve iktidarın baskıcı ama haksız zorbalığına boyun eğmek, bir bakıma, en ölümcül davranış olacaktır. Ölecek olan, bir kentli olarak ruhumuzdur, direnme gücümüz ve insan onurumuzdur. Toplu yaşan insanlar olarak birbirimize kendimize olan güvenimizdir.

Saraçoğlu'nda kenti savunmak için yapacağımız her şey, en basit olanlar bile, biz Ankaralılara, kentli olmayı, kent hakları için ayakta durabilmeyi ve insanlık onuruna sahip çıkabilmeyi, adım adım öğretecektir. Giderek, bir-aradılığı, kent

hakları için örgütlenmeyi ve demokrasiyi, gündelik yaşamın her anında ayrımcı olmadan ve eşitlik içinde, hiyerarşisiz bir yurttaşlık deneyimini öğretecektir.

Hiçbir başarısızlık, bu kazanımlardan daha büyük olmaz. Öğrenilecek ve deneyimlenecek bu değerler karşısında, kaybedilebilecek şeyler, göze alınabilir kayıplar olacaktır.

Bu kent mücadelesini hiçbir yerel yönetime, meslek odasına veya derneğe devredemeyiz. Bu mücadeleyi kentliler olarak bizlerin vermesi, direniş yollarını keşfederek uygulaması ve gerektiğinde diğer örgütlerin dayanışmasını isteyerek, kendi kimliği ile yaratması olasıdır ve belki de kentli olmanın en iyi yoludur...

Artık Yıkmadan Yapmak Zorundayız

Küçükesat Semt Pazarı ve Çarşısından Küçükesat İnovasyon Merkezine Dönüşüm için Önsöz

Mehmet Onur Yılmaz

Ankara'da yıkmak ve yapmak yıllar içinde kentsel kültürün bir parçası haline geldi. Yıllardır orada olan bir yapının birden ortadan kaybolduğunu ve yerine bir inşaat yükseldiğini görmek olağan bir hal aldı. Hemşerilerde güvensizlik ve kentte geçicilik hissi yaratan, zamanı büken, dünle yarının ilişkisini koparan, yavaş yavaş olan bir deprem gibi. Maltepe Havagazı Fabrikası, Opera'daki İller Bankası Binası, Sıhhiye'deki Etibank Binası, Çubuk Barajındaki Gazino Binası, Su Süzgeci Binası, Kumrular'daki İmar İskân Bakanlığı Binası ve İkamet Sitesi ilk akla gelenler. Tamamında AKP iktidarının, büyük bir kısmında Gökçek'in parmak izleri olan kent suçları bunlar ama aynı zamanda büyük ekonomik ve ekolojik kayıplar. Hiçbir anlamda ne ekonomik ne de ekolojik olarak bu kadar yıkımı kaldırarak derecede zengin değiliz. Üstelik çevremizde sürekli rant baskısı ile yıkımlar olmasından, yaşamlarımızdaki değişim baskısından çok yorulduk...

[...] zamanı büken, dünle yarının ilişkisini koparan, yavaş yavaş olan bir deprem gibi.

Son dönemde Ankara'da yık-yap kültürünün tersine dönebileceğini gösteren bir örnek de var, neyse ki. Ulus'taki 100. Yıl Çarşısı ve Kültür Merkezi Binasının yıkım kararı geçtiğimiz aylarda iptal edildi. Bunun yerine yapının onarılarak yenilenmesi için Büyükşehir Belediyesince bir fikir yarışması açıldı. Solfasol olarak yaptığımız haberlerle bu sürece katkı vermiş olmaktan mutluyuz. Süreci takip etmeyi sürdürüyoruz.

Şimdi Küçükesat Semt Hali ve Çarşısı yıkım tehlikesi ile gündemimizde. Yık-yap kültürüne aykırı iyi bir örnek daha oluşturabilmek için çabalarımız ise sürüyor. Küçükesat Semt Hali ve Çarşısının yıkımla karşı karşıya olduğunu birkaç hafta önce öğrendik.

Yapı yıllarca çok kötü kullanılmış olmasına rağmen mimari değerini koruyor

Yıllardır alışveriş yaptığım Şatıroğlu Kasabı'nın taşınma hazırlıkları yaptığını öğrendiğimde binanın yıkılacağını, yerine yaşlı bakım merkezi yapılmasının planlandığını söylediler.

Kimi kaynaklar yıkılacak yapının yerine katlı otopark yapılacağını söylüyorlardı. Kesin olan ise Ankara Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi'nin yıkım için hazırlık yaptığıydı.

ANKARA

Yapı, 1980'lerde Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından semtin gündelik alışveriş ve otopark ihtiyacını karşılamak üzere inşa ettirilmiş ama Melih Gökçek döneminde yanlış yönetim-kiralama politikaları ve kötü kullanım sebebiyle köhnemiş, günümüzdeki halini almış. Yapı, çarşı olma işlevini zamanla yitirmiş olsa da binanın konumu, mimari ve mekânsal imkanları köhnemiş haline

rağmen heyecan verici. Yapı, yaratıcı bir kurgu ile yepyeni işlevler kazanabilir ve önümüzdeki on yıllarda Esat'ta ve Ankara'da kentsel yaşama bambaşka değerler katabilir. İtiraf etmek lazım ki Covid 19 Pandemisinin ilk günlerinden bu yana yapı ile ilgili hayaller kuruyor ve kendi aramızda konuşuyorduk. Yıkım haberleri ve çarşının boşalması bu hayalleri yüksek sesle ifade etmemize vesile oldu.

Küçükesat Semt Hali ve Çarşısı binası, konumu, barındırdığı mekânsal değerler ve mimari potansiyeli ile Ankara'ya değer katan böylesi bir kamusal alana dönüşebilir.

Yıkılmak Yerine Yeniden İşlevlendirmek

Dünyadaki çağdaş kentlere bakıldığında da çağdaş kentlerin yapılı çevre stoklarındaki işlevini yitirmiş benzer modern mimarlık yapılarını yıkmak yerine yeniden işlevlendirerek kentsel inovasyon odakları olarak kullandıkları ve hem yapıya hem de yeni işleviyle kentin kültür hayatına değer kattıkları iyi örnekler görülüyor. Örneğin işlevini yitirmiş bir sanayi yapısı Helsinki'de Cable Factory (Kaapelitehtaan) adıyla bugün kentin kültürel ve sanatsal odağı oldu, Avrupa'nın önde gelen inovasyon merkezlerinden birine dönüştü. Diğer bir örnek demiryolu rotası dışında kaldığı için sinema ve kültür merkezine dönüştürülmüş ve

bugün Bordeaux'un en gözde kamusal alanlarından birisi olan eski gar binası... Amsterdam'da bulunan eski tramvay tamir atölyesi De Hallen, kapatıldıktan yıllar sonra kente bu sefer yerel ürün satışı, kafe-bar restoranlarıyla kültürel bir odak olarak katıldı. De Hallen bugünlerde Amsterdam'ın en gözde kamusal alanlarından. Ankara'da bu tür dönüşümün en iyi örneği eski cer atölyesinden bugün bir müze ve kültür merkezine dönüşen Cer Modern. Bu örnekler çoğaltılabilir. Küçükesat Semt Hali ve Çarşısı binası, konumu, barındırdığı mekânsal değerler ve mimari potansiyeli ile Ankara'ya değer katan böylesi bir kamusal alana dönüşebilir.

Helsinki'nin ve Avrupa'nın önde gelen ortak üretim alanlarından Cable Factory (Kaapelitehtaan)

Dönüşüm öncesi ve sonrası De Hallen, Amsterdam

Maltepe Havagazı Fabrikası

Opera'daki İller Bankası Binası

Sıhhiye'deki Etibank Binası

Çubuk Barajındaki Gazino Binası

Gümüşdere'deki Su Süzgeci Binası

Kumrular'daki İkamet Sitesi

ANKARA

Küçükesat Kültür Sanat İnovasyon Merkezi için Bazı Fikirler...

Küçükesat Semt Hali ve Çarşısı Binası Kavaklıdere ile Küçükesat semtlerinin kesişim noktasında bulunuyor. Ankara'nın gözde Tunalı Hilmi Caddesi ve Esat Caddesi çevresindeki ekonomik ve sosyal hareketliliğin hemen sınırında. Bu konumu ile Kavaklıdere'deki hareketli ekonomik ve sosyal yaşamın Esat'a doğru genişlemesi için önemli bir olanak. Ama bunun olabilmesi için elbette yeniden işlevlendirmenin dinamik ve öncü unsurlar içermesi şart.

Dinamik ve Öncü Bir Yeni İşlev: *Makerspace*

Bu kapsamda düşünerek önerimiz yapının kültürel, sanatsal ve dijital teknolojik üretimi kapsayan ve dünyada benzer örnekleri *makerspace* olarak adlandırılan bir işlevle yenilenmesi. *Makerspace*, bir yapı içinde, sanatsal veya araştırma-geliştirme amacıyla yüksek teknoloji kullanan veya teknolojik araçları kullanmayan, yapmak, öğrenmek, keşfetmek ve paylaşmak amacıyla düzenlenmiş ortak bir çalışma-üretim alanı. Küçükesat Semt Hali ve Çarşısı Binası bir *makerspace* için gerekli işlevleri karşılayacak mekânsal kapasiteye fazlasıyla sahip.

Bir makerspace olarak yenilediği takdirde...

- Yapı ve alanları çocuklara, yetişkinlere, üniversite öğrencilerine, sanatçılara ve bireysel girişimcilere açık bir ortak çalışma-üretim alanı olabilmeli.
- Bir *makerspace* olarak yapı, ortak kullanım için 3D yazıcıya, lazer kesiciye, CNC makinesine, yüksek hızlı internete, ahşap-metal atölyesine, seramik fırınına, kaynak atölyesine, fotoğraf atölyesine ve hatta dikiş makineleri dahil olmak üzere çeşitli yapım ekipmanlarına ve altyapısına sahip olmalı.
- Bunun yanı sıra yerli-yabancı sanatçıların, dijital teknoloji ile üretim yapan tasarım temelli çalışan bireysel girişimcilerin geçici ya da kalıcı olarak atölye-mekan ihtiyaçları karşılanabilmeli.
- Bu yapı ve çevresindeki kentsel alanda periyodik düzende festivaller, şenlikler, eğitimler, atölyeler düzenlenebilmeli.
- Mekan bütün bunların yanı sıra yaşayan bir kentsel, kamusal alan olarak, sergi alanları, kafe, bar ve restoranıyla tüm kentlilere açık bir kamusal alan olabilmeli.

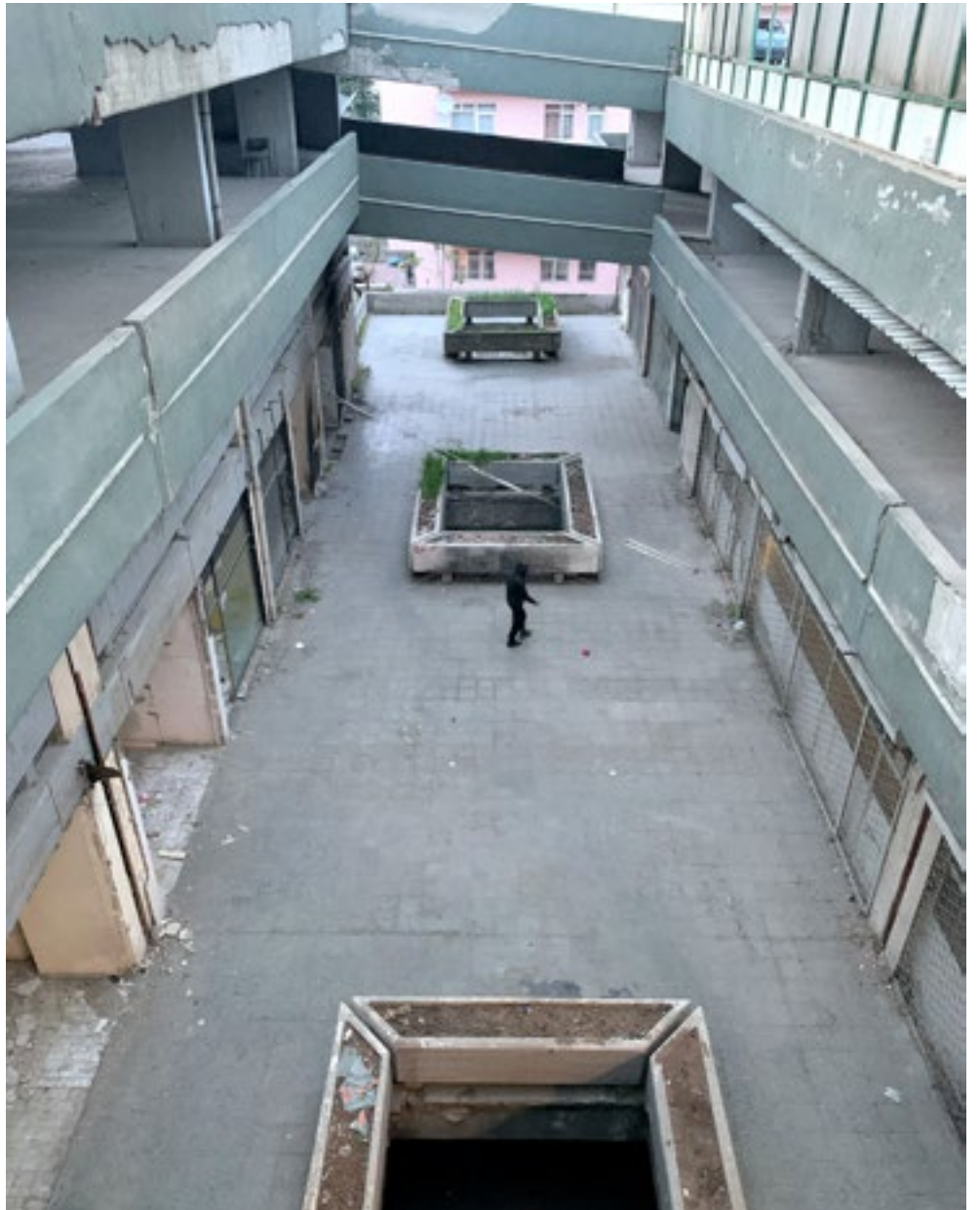
ANKARA

[Küçükesat Kültür Sanat İnovasyon Merkezi için] hazırladığımız öneriyi geçtiğimiz günlerde Belediye ile de paylaştık. Beklediğimizden çok daha hızlı bir dönüş aldık ve bize binanın yıkım kararından vazgeçildiği söylendi.

Küçükesat İnovasyon Merkezi bir *makerspace* olarak yakın çevresinden başlayarak kent hayatına hareket getirecek ve canlılık katacaktır. Küçükesat Semt Pazarı ve Çarşısının Ankara Küçükesat İnovasyon Merkezine dönüşümü Ankara'nın kültürel, sanatsal yaşamı için büyük bir kazanç olacaktır. Bu kapsamda yapılması, unutulmaması gereken diğer unsurlar ise şöyle:

- Yapının yeni işlevine uygun olarak kapsamlı tadilatın geçmesi gerekmektedir. Bu tadilat yeniden işlevlendirmeye uygun ancak binanın mevcut yapısına en az müdahale içerecek şekilde, ekonomik ve Belediyenin Yerel İklim Değişikliği Eylem Planına uygun olarak yeşil bina konseptine uygun olmalıdır.
- Yapı, yıllık 1200 m³ yağmur hasadı ve 100 KW elektrik üretimi potansiyeline sahiptir. Bununla birlikte değerlendirildiğinde yapının 3000 m²'yi bulan büyüklükteki teras katı kent bahçeciliği, seracılık, kompost üretimi vb. için değerlendirilebilir.
- Yapı *makerspace* işlevine ek olarak
 - geri dönüşüm merkezi
 - gıda toplulukları lojistik merkezi
 - vb. ek işlevler de görebilir.
- Yapı engelli erişimine uygun hale getirilmelidir. Bina küçük müdahalelerle tümüyle erişilebilir hale getirilebilir.
- Yapının yeni idari yapısı işlevini destekleyecek şekilde, bürokratik olmayan, esnek ve katılımcı bir düzende, özenle tanımlanmalıdır.
- Yapının yeni işlevinin şekillenmesinde semt halkının katılımı esastır. Dönüşüme dair detayların belirlenebilmesi için katılımcı bir süreç planlanmalı ve hayata geçirilmelidir.
- Yapının yeni işleviyle çeşitli uluslararası kültür ve teknoloji fonlarına ve sponsorlara ulaşması mümkündür.

Bu kapsamda hazırladığımız öneriyi* geçtiğimiz günlerde Belediye ile de paylaştık. Beklediğimizden çok daha hızlı bir dönüş aldık ve bize binanın yıkım kararından vazgeçildiği söylendi. İtiraf etmeliyiz ki Belediyeden bu kadar hızlı dönüş almak, yıkım kararından bu kadar hızlı geri adım atılması alışık olmadığımız bir şey. Bunu elbette iyiye yoruyoruz ve Ankara'da vaat edilen değişim için iyi bir örnek olmasını umut ediyoruz. Binanın yeniden işlevlendirilmesi ile ilgili süreçte de aktif olarak yer almayı ve yıkmadan yapmak kültürüne katkı olacak iyi bir örneği Ankara'ya kazandırmak için çabalamayı sürdüreceğiz.

*Önerinin hazırlanmasında emeği geçenler: Akın Atauz, Aydan Balamir, Kadri Atabaş, Onur Mat, Zişan Kürüm.

Kaybettirilen Ankara'dan: Atış Poligonu ve Devrim İlkokulu

Savaş Sönmez

Cumhuriyet'in ilk yıllarında inşa edilip, çok "sığ" bir kafayla ve "rant" gözlüğüyle, biri 22, diğeri 27 yaşlarında iken varlıkları sonlandırılan iki güzel Ankara yapısını bilenlere anımsatmak, bilmeyenlere tanıtmak istedim.

Atış Poligonu

Atış Poligonu **Uğur Kavas**'ın tanımıyla, Spor Kompleksi'ni tasarımıyan mimar Paolo Vietti Violi'nin projesinde yer almadığı gibi, gazetelerde inşaat haberlerine rastlanmayan, mimarı belli olmayan, hangi bütçe ile inşa edildiği bilinmeyen, hatta benzer biçimde yıkılış haberlerine de yer verilmeyen "hayalet bir bina"dır. Hitler'in Nazi Partisi'ne bağlı Jugend (Gençlik) Örgütü'nü kuran Dr. Carl Diem adlı bir spor uzmanı CHP'nin davetiyle 1933 Eylül ayında Türkiye'ye davet edilerek kendisine bir rapor hazırlattırıldığına göre; "attığını vuran, yılmaz, cüretli" ve de "atıcı" Türk gençlerinin, nişan alma ve atış yeteneklerini geliştirmek amaçlı poligon da bu doğrultuda kurulmuş olmalıdır. İnhisarlar Umum Müdürlüğü'nce tesis edilip, **5 Nisan 1936**'da hizmete açılan binanın işletimi önce az bir kira karşılığında Ankara Belediyesi'ne kiralanmış, 1940 yılında da ona devredilmiştir.

Özellikle bahçesiyle kısa zamanda Ankaralıların gözde mekanlarından biri haline gelen ve altın çağını yaşayan Atış Poligonu, 1950'deki iktidar değişikliği sonrasında canlılığını bir süre daha korumuşsa da, 1950 ortalarında önemini yitirmiş ve ıssızlaştırılmıştır. **1958** yılı Eylül ayı gazetelerinde, İstasyon'dan Hipodrom'a giden Hipodrom Caddesi'nin genişletilmesi çalışmaları sırasında bahçe duvarlarının yıkıldığı yazıldığına göre hemen o günlerde, henüz 22 yıllık iken yok edilmiş olmalıdır. Poligon yıkıldıktan sonra yeri bir süre EGO otobüslerinin park yeri olarak kullanılmış, bir ara ASKİ'nin su boruları depolanmış; sonunda da aceleyle, 28 Ağustos 2010-12 Eylül 2010 tarihleri arasındaki Dünya Basketbol Şampiyonası'nın oynanması için 10400 kişilik "Arena"ya dönüştürülmüştür.

1943 yılında Gençlik Parkı'nın açılışına değin işlevi, mimarisi ve özellikle bahçesiyle pek rağbette olan Atış Poligonu'na 1950'lere doğru, muhtemelen Emniyet Mensubu olan babamın yapacağı bir atış talimi nedeniyle gitmiş olabilirim. Poligonun bahçesinin pergolalarını, geometrik desenli çiçek

Fotoğraf 74. Atış Poligonu (Uğur Kavas arşivi)

Fotoğraf 61. Atış Poligonu bahçesi (Fikret Çiftçi arşivi)

Atış Poligonu ve Bahçesi

Kaynak: Uğur Kavas, 2014, s.113, 125

tarhlarını ve ortasında beton bir top bulunan süsü havuzunu, net bir şekilde anımsıyorum. Günümüzde, "Arena" ve daha sonra inşa edilecek bir başka "ucube" olan "YHT Garı",

bir yandan İstasyon Meydanı ve trafiğini altüst etmekte, bir yandan da arkalarına aldıkları eşsiz "Anıtkabir Silueti"ni berbat etmekte birbirleriyle yarışmaktadırlar.

ANKARA

Devrim İlkokulu

Bugünkü Şehit Teğmen Kalmaz Posta Caddesi'nin Susam Sokağı ile kesiştiği parselin, Hal'e doğru Başkent Oteli (Pasajı)'ne kadar olan kısmını kaplayan, caddenin bence efsane binalarından Devrim İlkokulu binası, **1930**'da yapılmış. İlk adı "İnkılap" olan iki katlı okul, birkaç sıra halinde demir parmaklıklarla çevrili, akasyalarla kaplı genişçe bir bahçenin ortasına konumlandırılmış. Okulla, 1948-1949 ders yılında birinci sınıf öğrencisi olan kuzenim Bülent Bako aracılığıyla tanışmışım.

1943-1949 yılları arasında Gonca Sokağı'nda kiracı olarak oturduğumuz evden çıkıp, "Çerkeş Sokağı merdivenleri-Posta Caddesi-Sebze Hali-Güvercin Sokak" yolunu izleyerek teyzemlerin, şimdi tek kırıntısı bile kalmamış Özveren Sokak'taki evlerine sıkça gidiyoruz. Benden bir yaş büyük kuzenim Bülent Bako 1948-1949 ders yılında ilkokula başlıyor. Onlara o yıllardaki gidiş-dönüşlerimizi okulun sokağından yapıyor, teneffüslere rastladığımızda el sallıyoruz. Ertesi yıl ben de bu okulun öğrencisi olmayı düşlerken babamın "şark hizmeti" nedeniyle Sivas'a gidiyoruz, çok arzuladığım bu okulun öğrencisi olamıyorum. O yıl başlasam belki de daha o zaman sınıf arkadaşı olabileceğimiz **Zeynep Günbak (Arat)**, **Metin Kazancı** ve **Can Hamamcı** 1960'larda Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde sınıf arkadaşlarım oluyorlar. Keza onlarla aynı sınıfta okuyan **Uğur Mumcu** ile de "Bahçelievler-Pazar Köşesi" grubundaki Mülkiyeli arkadaşlarım aracılığıyla tanışıyor ve zaman zaman birlikte oluyorum. Bu çalışmam sırasında Metin Kazancı, bir sınıf arkadaşından edindiği, kendisinin de fotoğrafın ön sırasının en sağında yer aldığı "Münire Öncel öğretmenli" ve okul bahçesinde çekilmiş 1950-1951 ders yılına ait sınıf fotoğraflarını ulaştırıyor. Okul, birkaç sıra halindeki kalın boru parmaklıklarla çevrili, akasyalı ve geniş bir bahçe içinde tek katlı, giriş kapısına birkaç basamaklı merdivenle ulaşılan bir bina olarak aklımda kalmış (bu araştırmam sırasında iki katlı olduğunu öğreniyorum). Okulun öğrencilerinden **Altan Öymen** de 1938 Eylül ayında okula başladığını, o sırada oturdukları Yağcıoğlu apartmanının okula 50 metre uzaklıkta olduğunu, 10 Kasım 1938 sabahı teneffüste iken Atatürk'ün ölüm haberini aldıklarını, öğretmenler, görevliler ve öğrencilerin birbirlerine bakarak uzun uzun ağladıklarını hatırlıyor. 1939 tarihli Ulus Meydanı ve civarını gösterir bir hava fotoğrafında okul, Posta Caddesi ile bugünkü Susam Sokağı'nın kesiştiği köşede görülüyor. 1941 tarihli Ankara Şehri Polis Rehberi'ne ekli krokide ise yeri "92" olarak işaretlenmiş. 1929 tarihli kadastral haritada yer almayan okul, bir fotoğraftan saptadığımız tabelasına göre **1930**'da öğrenime başlamış.

Posta Caddesi'nin giderek Ticaret Merkezi'ne dönüşmesi Devrim İlkokulu'nun sonunu hazırlıyor. Okulun yıkılmasıyla bu okulda sadece bir yıl okuyabilen **Behzat Tamer** ve Posta Caddesi bilgileri o yıllara dayanan **Mehmet Hamurkaroğlu**

da, Devrim İlkokulu'nun **1957**'de yıkıldığını ifade ediyorlar.

1962-1997 yılları arasında Modern Çarşı'nın Posta Caddesi yüzündeki 27/H no'lu Hamurkaroğlu Ticaret Kollektif Şirketinin sahiplerinden olan Mehmet Hamurkaroğlu ile yaptığımız yazışmalardan ve Ankara/Altındağ Tarihi Kent Merkezi Mimarlık Rehberi'nden edindiğimiz bilgilere göre Ankara Valiliği, caddenin ticari bir hüviyete geçişine katkıda(!) bulunuyor; 1956 yılında Devrim İlkokulunun yıkılması kararını alıp, %49 payı Ankara Valiliği'ne ve %51 payı Serbest Tüccarlar Anonim Ortaklığına ait bir ortaklık kuruyor. Açılan sınırlı bir yarışma sonunda inşaat mimar Rıza Aşkan'ın projesine bırakılıyor. Okul **1957**'de yıkılıyor. Yerine, yaklaşık 2,5 dönümlük alanda, 5 katlı, yürüyen merdivenli ve 232 işyerli olarak inşa edilen Modern Çarşı 1962'de hizmete giriyor. 21 işkolundaki dükkânları ile Posta Caddesi'ne büyük bir hareketlilik getiren Çarşı, 24 Aralık 2003'de esrarengiz bir şekilde jeneratörün patlaması sonucunda yanıyor.

Devrim İlkokulu 1937

1990'da tüm hisselerini ele geçiren İl Özel İdaresi tarafından 2006'da yıktırılarak Ankara Belediyesi'ne tahsis ediliyor. Her nedendir bilinmez, yerine herhangi bir bina yapılmayıp, o gün bugündür otopark olarak kullanılıyor.

[Posta Caddesi'nin]... bence efsane binalarından Devrim İlkokulu binası, 1930'da yapılmış.

Kıdemli bir Ankaralı olarak "acaba" diyorum, caddenin 27 kapı numarasına denk düşen "Anpark"ın yerin altına alınmasını, üzerine ise Devrim İlkokulu'nun aynen inşa edilmesiyle, Ankara'da eksikliği duyulan bir **Kent Müzesi ve Kitaplığı** yapılmasını istesem; sesim duyulur mu, sesime uyulur mu, hiç değilse yitirdiğimiz Ankara Güzellikleri'nden bir tanesi, bugüne kadar Cumhuriyet'le inatlaşmalarını sürdürenlere inat olsun diye geri getirebilir mi?

1950'lerin ilk yıllarında Devrim İlkokulu bahçesinde bayrak töreni (Metin Kazancı, fotoğrafın en sağında görünebilmek için başını çıkarmış, başarmış da)

Ankara Siteler'in İlk Mobilya Ustalarından Angelos Berberakis'i Kızı Sofia Berberakis Anlatıyor...

Atina Ankara Arasında Bitmeyen Yolculuk

Hazırlayan: Filiz Köse

Uzun yıllar Atina'dan yaptığı haberlerle tanışık olduğumuz, Stelyo Berberakis'in kızkardeşi Sofia Berberakis'in son Ankara ziyaretinde sevgi ve özlemle andıkları eski evlerinin bulunduğu bölgede olan, Ankara Bestekar sokaktaki Arşiv Antik'de bir araya geldik. Ankara Siteler'in ilk mobilyacılarından olan babaları Angelos Berberakis ve atölyesi hakkında sohbet etme fırsatım olduğu için mutluyum.

Sofia Berberakis canlı, renkli, sıcacık ve hoş sohbet bir kişi. Kardeşi gibi basın mensubu olan Berberakis bugün karşı koltukta sorularımı keyifle yanıtlıyor...

Filiz Köse: Öncelikle röportajı kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederim. Atina ile İstanbul arasında yaşamınızı sürdürdüğünüzü biliyorum. Bugün ziyaretine geldiğiniz ve gençlik yıllarınızın geçtiği, güzel bir çok anılarınızın biriktiği bu yerde buluşup sohbet edebilmek benim için ayrıcalık oldu.

Biraz kendinizden bahseder misiniz? Çocukluğunuz nerede geçti? Ankara'ya ne zaman geldiniz? Babanızın ilk atölyesi neredeydi?

Sofia Berberakis: Çocukluğum İstanbul'da geçti. Babam Angelos Berberakis'in

evimizin bulunduğu semtte yani Kadıköy Moda'da; eski Hale Sineması'nın bulunduğu konumda, mobilya dükkanı vardı. Daha sonra babam çarşı içinde üç katlı köşk diye tarif edebileceğim bir yeri kiralayıp dükkanını oraya taşıdı. Kadıköy'e her ziyaretimde bu binaya muhakkak bakarım, hatta fotoğraflarını çekerim. Bu köşk şimdilerde bar olarak kullanılıyor.

Ailede başka mobilya ustası var mı? Babanız sizce kimden etkilenerek mobilya ustası oldu?

Dedem inşaat ustasıydı. Haydarpaşa Garı inşaatında çalışmış. Daha sonra demir tüccarı olmuş. Amcalarım da onu takip ederek demir tüccarlığına yönelmişler.

Babamın anlattığına göre dedem liseyi bitirdikten sonra babama ve amcalarıma ne olmak istediklerini sormuş. Ve belli ki seçimlerine saygı göstermiş. Amcalarım demir tüccarı olmayı yeğlemişler. Amcam Kostas Berberakis'in Galata'da demirden makinalar ürettiği bir dükkanı vardı. Biliyor musunuz, amcamın Makina Kimya'da, kendi icadı üzerinde ismi yazılı makinası bulunuyor? Küçük amcam da demirden makinalar üretmiştir. Neden olduğunu bilmiyorum ancak babam meslek olarak marangozluğu seçmiş ve yalnızca ahşap mobilya üretmiştir.

Babanızın ne zaman ve ne sebeple Ankara'ya geldiğini anımsıyor musunuz?

Babam 1946 yılında kurulan Sosyal Sigortalar Kurumunun Ankara Genel Müdürlük Binasının dekorasyon ve mobilya ihalesine girmiş ve kazanmış. Dolayısıyla tek başına Ankara'ya gelerek ve ihale kapsamında işini tamamlayarak 2-3 sene çalışıp akabinde Moda'ya yanımıza geri döndü. Ancak burada atölyesinde bir parmağını pranyada kaptırıp kaybetti. Bilirsiniz marangozların çoğunun bir parmağı eksiktir. Sonra nedenini tam olarak bilemiyorum ancak Ankara'ya tekrar geri dönmek istedi. Önce babam tek başına Ankara'ya yola çıktı, ardından annem beni de yanına alıp Ankara'ya babamın yanına geldik. Stelyo 1955 senesinde Ankara'da doğdu. Ankara'nın ilk yıllarında Ataç sokakta oturduk. Daha sonra Bestekar sokağında meşhur Liv Pastanesinin yanında bir eve taşındık ve uzun yıllar burada yaşadık. Bestekar sokakta evimiz babamın dükkanıyla altlı-üstlüydü. Biz üst katta otururduk. Babamın dükkanı ise alt kattaydı ve önünde bahçesi vardı.

Babam dükkanının önünde yer alan bahçede yaptığı mobilyaları sergilerdi. Gençliğimde kapitone barlar çok modaydı. Babamın, yaptığı barları dükkanın önündeki bahçeye reklam olsun diye koyduğunu anımsıyorum.

ANKARA

Esasen dükkanın içi de mobilya galerisi gibiydi. Zamanla müşterisi bayağı çoğaldı. Bunun yanı sıra yanında çalışan konularında özelleşmiş ustaların sayısı da artmaya başladı. Örneğin onun ürettiği mobilya barlara bordo rengi varak yapan bir ustası olduğunu anımsıyorum.

Sonra bir kanun çıktı bütün marangozların atölyelerini Ankara'nın Sitelere semtine taşımaları bekleniyordu. Gerçi öncesinde kısa bir dönem mobilyacıların bugün Migros'un olduğu Akköprü'ye yerleştiklerini biliyoruz ancak babamın Akköprü'de atölyesi olup olmadığını hatırlamıyorum.

Babam 1960'larda Sitelerdeki Atölyesinde dört işçiyle mobilya üretmeye başladı. Zamanla işleri artınca dükkanında 36 işçi çalışır olmuştu. Babam Angelos Berberakis Sitelere çok sevilen bir ustaydı. Sitelere genç ustaları ona "yorgun amca" lakabı takmışlardı.

Aklıma güzel bi anı geldi. Anlatmadan geçemeyeceğim. Babam Sitelere dükkanına giderken özenle hazırlanırdı. Sabah banyosunu yapar, temiz gömleğini giyer, kravatını takar, üzerine ceketini geçirir, elinde çantasını alır öyle giderdi. Sanki Sitelere memuruymuş gibi. Halbuki tozun toprağın içine gidiyordu. Şık kıyafetinin üzerine marangoz formasını giyer öyle çalışırdı. Akşam eve dönerken de yine memur şıklığıyla gelirdi. Bu bizim çok hoşumuza giderdi. Etrafımızdaki arkadaşlarımızın pek çoğunun babası memur veya subaydı. Bizim babamız marangozdu belki biz de babamız memur şıklığında giyinince kendimizi onlardan biri gibi hissediyorduk ve bu durum hoşumuza gidiyordu. Ankara'daki hayatımız çok çok güzeldi.

Babanız Sitelere ne kadar kaldı? Atölyesi hala yaşıyor mu?

Babam Sitelere'de 20 yıl gibi uzun süre mobilya üretti. Biz 1974'de Atina'ya göç ettik. Babam da atölyesini satıp 1976'da Atina'ya yanımıza geldi.

Babanız kimler için mobilya üretti hatırlıyor musun? Babanız yaptığı mobilyaların arkasına Psalty'nin ustaları gibi kendi ismini yazmış olabilir mi?

Babamın Genel Kurmay Başkanlığı'nın açtığı ihaleye girdiğini ve kazandığını biliyorum. Samsun'da Orduevindeki sinemanın mobilyalarını yaptığı hatırlıyorum. SSK için duvar lambri döşemesi gibi dekorasyon ve yanı sıra ahşap mobilya işlerini yaptığını söylemişim.

Babam sevilen iyi bir ustaydı. Perakende birçok iş ürettiğini, müşterilerinin bizzat evimize gelerek onu iş için evlerine götürdüğünü anımsıyorum. Babam birçok çeşit ve biçimde mobilya türü üretti. Kitaplık, oturma üniteleri, büfe, masa, sandalye ve sehpa gibi.

O yıllarda Ankara'da gayrimüslim 250 aileydik. Hep birlikte Noel, Yılbaşı ve Paskalya kutlamaları yapardık. Atatürk Orman Çiftliği'ndeki Merkez Lokantasında ve Gar Lokantasında buluşurdu aileler. Maalesef zamanla, yavaş yavaş o aileler dağıldı.

Ankara'daki hayatınız nasıldı? O yıllarda mobilya ustası olarak geçinmek kolay mıydı? El yapımı mobilyaya talep yüksek miydi?

Ankara'da çok çok güzel yıllarımız geçti. O yıllarda mobilya önemli bir ihtiyaçtı. Babamın çok müşterisi vardı. Çok şükür yaşadığımız sürece hiç borcumuz olmadı. Bu arada o yıllarda Ankara'da gayrimüslim 250 aileydik. Ayrıca Engin usta gibi annesi Rum babası Türk olan bir kaç kişi hatırlıyorum. Örneğin tereyağcı Elsa'nın babası Niko vardı. Evleri Bestekar sokağın köşesindeydi. Ankara'da hep birlikte Noel, Yılbaşı ve Paskalya kutlamaları yapardık. Atatürk Orman Çiftliği'ndeki Merkez Lokantasında ve Gar Lokantasında buluşurdu aileler. Maalesef zamanla, yavaş yavaş o aileler dağıldı.

Babamı çok genç bir yaşta, 60 yaşında Atina'da kaybettik. Kızım doğdu, onu görebildi, ardından babamın doğum gününü yaptık ve bir hafta sonra da onu sonsuzluğa yolcu ettik. İnanıyorum ki onu vatan hasreti bitirdi. Ankara'ya tutkundum. Atina'ya hiç adapte olamadım.

Sizin ve Stelyo Bey'in babanız gibi el yeteneğiniz var mı? Hiç mobilyacılıkla ilgilendiniz mi?

Ben de Stelyo'da biliyorsunuz yazı konusunda yetenekliyiz. Bir de iyi sirtaki yapıyoruz. (... gülüşme) Ankara'da Sihhiye'de eskiden meşhur Cavga Dans Stüdyosu vardı. Orada babam tango dersleri alır, eve gelip anneme öğretirdi. Dans sevgimiz babamdan kaynaklı olabilir. Babam Atina'ya gidince çok zor zamanlar yaşadı. Adapte olamadı. Bizim için de zor zamanlardı. Atina'ya alışabilmek için birlikte dans kursuna kayıt olduk. Sirtaki zor bir dans 3657 çeşit figürü var. Hangi birini öğreneceksiniz. Sirtakide benim partnerim hep Stelyo olmuştur. Zamanla öğrendikçe arkadaşlarıma da bu dansı öğretmeye başladım.

Ankara'da geçirdiğiniz gençlik yıllarınızı ve çok sevdiğiniz babanızın mobilya atölyesi anılarını benimle paylaştığınız için çok teşekkür ederim. Ankara'yı özellikle evinizin bulunduğu bu semti Tunalı Hilmi'yi çok sevdiğinizi biliyorum. Bir sonraki Ankara ziyaretinizde yine bu semtte buluşup keyifli yeni sohbetlere yelken açmak dileğiyle.

Dönülmez Yolculukları Anlatan Erdal Öz ve Ankara

Sencer Başat

Öykücü, derlemeci, yayıncı; roman, gezi ve çocuk edebiyatı yazarı Erdal Öz'ün Mayıs ayında ölüm yıldönümü. 12 Mart döneminin baskısını, hapishanesini ve işkencesini; ölümüyle, kavgasıyla, umuduyla ve sevdasıyla birleştirerek yazdı ve yayımladı.

Sonraları Yerleşik Olabilen Erdal Öz

Bir döneme tanıklık eden anlatı ustası Erdal Öz, Sivas doğumludur. Annesi Trakyalı göçmen bir ailedir. Kafkas kökenli ceza hâkimi babasının mesleği nedeniyle çok farklı yerlerde yaşar. İlkokula Edirne'de başlar, Ankara'da devam eder ve Muğla'da tamamlar. Ortaokulu Antalya'da, liseyi ise Tokat'ta bitirir.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine girer ve 1956'da Ankara Hukuk Fakültesine geçiş yapar. Eğitimini tamamlayamadan yedek subay olarak Erzurum'a askere gider. 1965 Seçimleri esnasında Türkiye İşçi Partisi için çalışır. 1969'da tek dersini vererek Hukuk Fakültesinden mezun olur.

12 Mart darbesiyle birlikte siyasal görüşlerinden dolayı üç kez tutuklanır. 1976'da basılan *Deniz Gezmiş Anlatıyor* adlı kitabında; Deniz Gezmiş ve Yusuf Aslan ile hapishanede yaptığı görüşmeleri özetler. Bu kitabı *Gülünün Solduğu Akşam* adıyla, farklı kişilerle yapılan söyleşiler çerçevesinde genişleterek yeniden yayımlar. Hapisten çıktıktan sonra 1974'te Cem Yayınlarından gelen teklif üzerine ailesiyle birlikte İstanbul'a taşınır.

Aydınlar Dilekçesi nedeniyle yeniden yargılanır ve beraat eder. 1980'li yıllarda çocuklar için yayımladığı kitaplar, "komünizm propagandası" yaptığı gerekçesiyle, okul bahçesinde çocukların gözleri önünde yakılır.

1995'te düşünce özgürlüğünü savunmak için 23 yazarın ortak imzalarıyla hazırladığı *Düşünce Özgürlüğü ve Türkiye* adlı kitabı toplatılır ve yayıncısı olarak Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılanır.

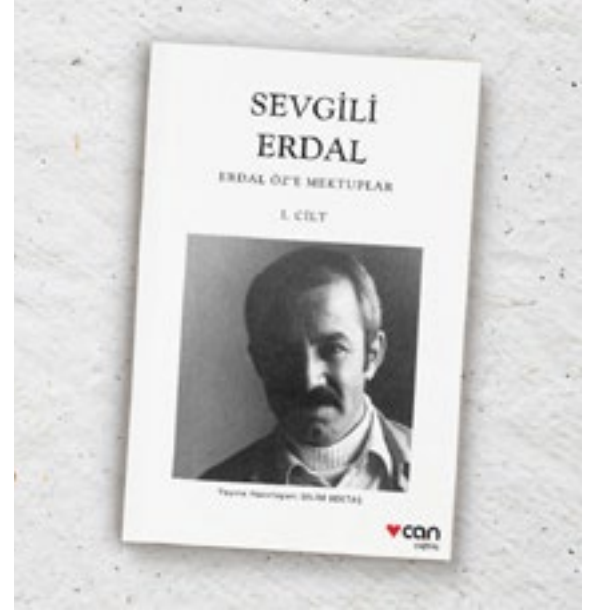
Edebiyat, Politika ve Yayıncılık... Hepsi Birlikte

"*Rasgele*" başlıklı ilk şiiri İstanbul'daki *Kaynak* dergisinde 1952'de yayımlanır. *Seçilmiş Hikâyeler Dergisi*, *Varlık*, *Yenilik*, *Yeditepe*, *Pazar Postası*, *a*, *Değişim*, *Emek*, *Cumhuriyet* gibi dergi ve gazetelerde şiirleri, öyküleri ve eleştirileri yer alır.

Lise edebiyat öğretmeni İlhan Başgöz'den yazınsal olarak etkilenir. *Bir Kuşu Tanımak* adlı öyküsünü Başgöz'den aldığı ilhamla yazar. Öyküyü, polis dayacağından çıktıktan bir hafta sonra Galata Köprüsü'nde lise öğretmenini gören öğrencisinin ağzından anlatır.

Yazdıklarını kitaplaştırma olanağı bulamayan arkadaşlarıyla birlikte 1956'da "a" dergisini çıkarmaya başlar. Bu dergide; Erdal Öz, Kemal Özer, Adnan Özyalçiner, Hilmi Yavuz, Onat Kutlar ve İlhan Berk gibi isimlerin yazı ve şiirleri yayımlanır.

Öğrencilik yıllarında Amerikan Haber Merkezinde çalışır. Cem Yayınlarında editörlük yapar. 1975-1981 yıllarında çocuklar için hazırlanan yayımlardan sorumlu olur ve "Arkadaş Kitaplar" adı altında çocuklar için eserler hazırlar. Bu dizide; Güngör Dilmen, Aziz Nesin, Fikret Otyam, Nihat Behram, Nezihe Meriç, Rifat Ilgaz, Orhan Kemal,

Ülkü Tamer, Fakir Baykurt, Fazıl Hüsnü Dağlarca ve Adnan Özyalçiner ile birlikte çalışır. Cem Yayınlarından ayrıldıktan sonra 1981'de Ragıp Yazır ile Can Yayınları'nı kurar. Bu sayede Türk ve Dünya edebiyatına pek çok önemli eser kazandırır.

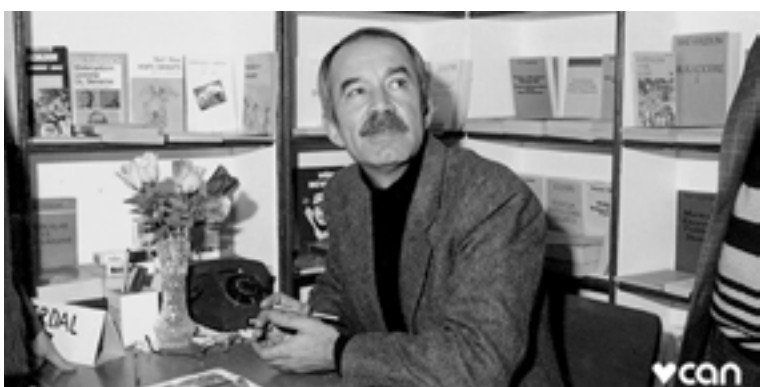
2 romanı, 5 öykü kitabı, 4 anlatı/anı kitabı, 2 gezi ve 4 çocuk kitabı olan Erdal Öz, kendi deyimiyle: "*Kitaptan kopmayışımın sonuçlarından biri*" diye değerlendirir yayıncılığını.

Aldığı ödüller sırasıyla: 1975 Orhan Kemal Roman Ödülü (*Yaralısin*), 1996 Türkiye Yayıncılar Birliği Düşünce ve İfade Özgürlüğü Ödülü, 1998 Sait Faik Hikâye Armağanı (*Sular Ne Güzelse*), 2001 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü (*Cam Kırıkları*).

Öyküye bakış açısını, *Sular Ne Güzelse* kitabının arka kapağında özetler:

"Klasik öykü anlayışında ağırlık konudadır. Bu aşılmalıdır. İlginçlik, sürükleyicilik, konuya dayanmamalıdır diyorum. Öykü ancak okunarak beğenilsin; bir başkasına konusu özetlenebilip anlatılınca öykü öykülüğünü yitirsin istiyorum. Ama okur, öyküyü okumaya başlayınca, öyküden kopmasın, yapışsın öyküye, sonuna kadar sürüklesin öykü onu."

Erdal Öz'ün anısına, 2008'den beri Can Yayınları tarafından Erdal Öz Edebiyat Ödülü verilir.

Erdal Öz

Kaynak: @canyayinlari

Cem Yayınlarından ayrıldıktan sonra 1981'de Ragıp Yazır ile Can Yayınları'nı kurar. Bu sayede Türk ve Dünya edebiyatına pek çok önemli eser kazandırır.

KÜLTÜR SANAT

Kitaplarında işlediği temalar; çocukluk anıları, aile özlemi, yalnızlık ve kendinden kaçış, iç konuşmalar ve kendini sorgulama; aşk ve cinselliktir. Kısa cümlelerle, az tanımlamayla, titiz bir dil ile bazen şiirsel bir okuma ortaya koyar. İnsanın her halini, onu suçlamadan ve ona tepeden bakmadan anlatır. Bireyin iç ve dış baskıyı, siyasi olarak karşılması ve dengelemesi konusundaki ayrıntılı yazını ile yoğunlaşan mücadeleyi dile getirir.

Yaralısın kitabında, "Dönülmez bir yolculuğun içindesin artık. Bu küçücük delikten görünen kent, bu koca koca bildik yapılar, - öyle görüldüğüne bakma - erişilmez bir uzaklıkta." diyerek, yalnızlık ve direncin örneğini siyasi bir tutukluda somutlaştırır.

Aynı kitabın önsözünde Yaşar Kemal şöyle yazar:

"İnsan bu romanı okurken de insanlığından, yaşamından, konuşmaktan, görmekten, soluk almaktan utanıyor. Bu romanı okuduktan sonra, savaşa savaşa eyvallah, ölümse ölüme eyvallah ama işkence!.."

Uzun Hapislikler ve Ankara Yılları

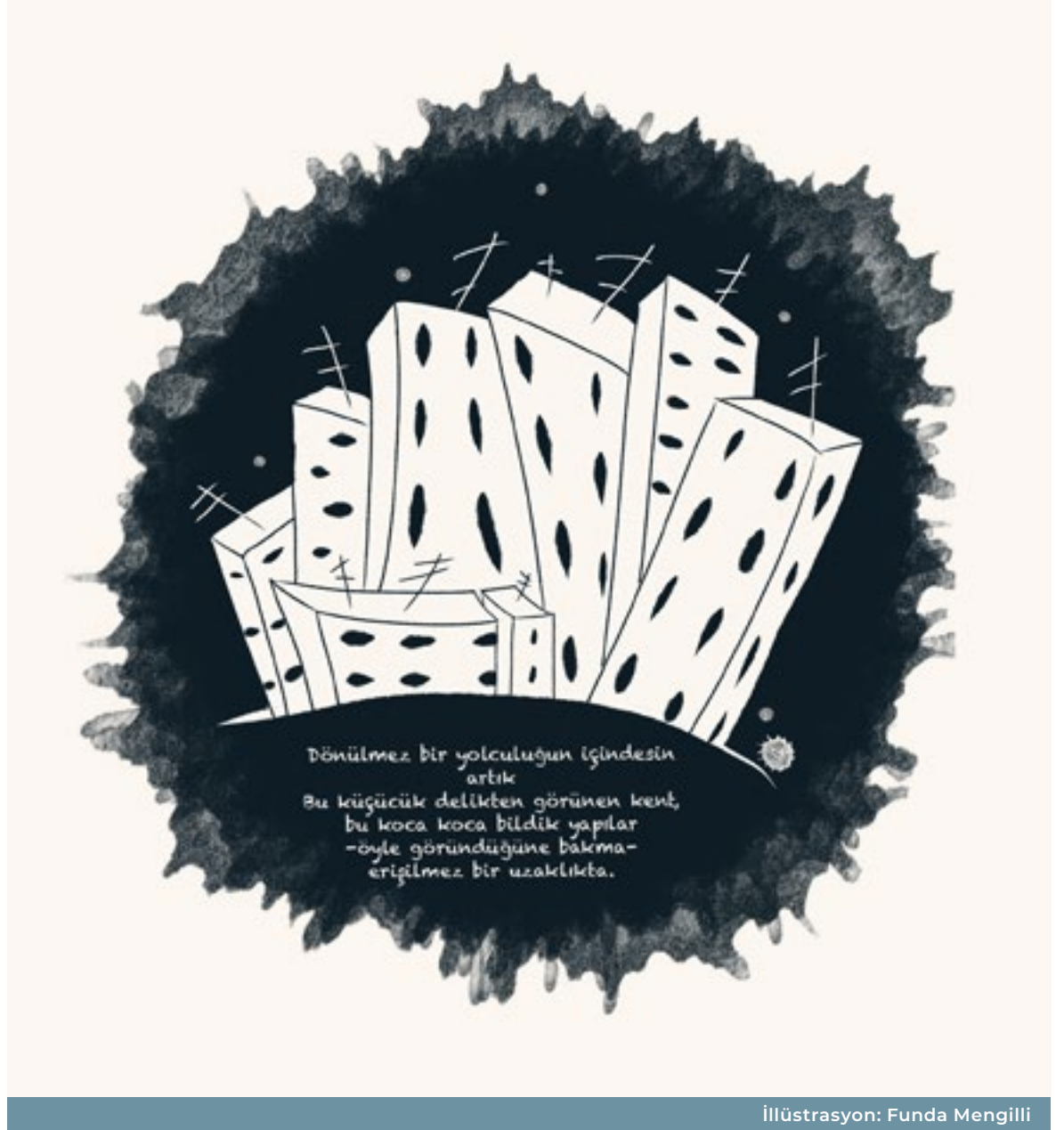
Ankara'da önce *Akis* gazetesinde sonra 1960 yılında Türk Dil Kurumunda Yayın Kolunda görev alır ve düzeltmenlik yapar. 1961'de *Değişim* adında yeni bir dergi çıkarmaya başlar. Ankara Radyosu'nda *Söz ve Temsil Yayınları* bölümünde raportör olarak çalışır.

1965'te Ünal Üstün ile birlikte kurdukları Sergi Kitabevi, Ankara'da edebî ve siyasi merkezlerden biri olur. Kitabevi'ne sosyalizme sempati duyan, okuyan ve tartışan gençler ile sanat çevreleri, aydınlar ve entelektüeller gelir.

Turgut Uyar ve Erdal Öz'ün 1962 yılından kalma bir Ankara fotoğrafı

Kaynak: tr.pinterest.com

İllüstrasyon: Funda Mengilli

Bu nedenle pek çok kez baskına uğrar. 12 Mart döneminde Kitabevinde kullandığı ambalajlardaki deyişlerden dolayı soruşturma geçirir. Paket kâğıtlarının üzerinde Marx'tan Atatürk'e kadar, birçok aydının, bilim insanının ve sanatçının sözünü alıntı yapar.

Rusya'da üretilen plakları Ankara'da sattığı için başı derde girer. Çok yönlü kişiliği sayesinde Türk Sinematek Derneği'nin Ankara şubesinde çalışır. Ankara'da edebiyat ve sanat çevresinin bir dönem odak noktalarından birisidir.

Ankara Mamak Askeri Cezaevi'nde tutuklu olarak kaldığı günlerde, siyasi tarihte iz bırakan tanıklıkları kaleme alır. Bu sayede, *Kanayan*, *Yaralısın*, *Gülünün Solduğu Akşam* ve *Defterimde Kuş Sesleri* isimli eserleri ortaya çıkar.

Gülünün Solduğu Akşam kitabında, Ankara'daki hapisliğinden şöyle söz eder:

"'Dış B' denilen yere 'Vitrin' de diyorduk; Mamak cezaevinin dış kesiminde, idarenin bitişiğinde, önündeki çiçekli geniş bahçeye bakan, uzaktan da olsa bütün Ankara'yı gören ayrı bir koğuştı. Orada genellikle üniversite öğretim görevlileri, gazeteciler, yazarlar, yani 'seçkinler' kalıyordu. Beni de bir ara oraya almak istemişler, yanaşmamıştım. İçeride kalmak, içeriye yaşamak bana daha ilginç gelmişti."

Anısına yayımlanan kitaplar;
- Ayşe Sarısayın'ın editörlüğünde *Yarın, Nasıl Bir Gün Olacaksın? Günlükler*

- Gazete, dergi ve arşiv notlarından oluşan; *Düşünüyorum da Müthiş Bir Şey*; *Yaşamayı Nasıl Özledim Bilsen! Türkân İldeniz'e Mektuplar*

- Dost mektuplarından oluşan; *Sevgili Erdal: Erdal Öz'e Mektuplar* olarak özetlenebilir.

Erdal Öz'e saygıyla...

KAYNAKÇA

Ayşe Sarısayın (2009), Erdal Öz Unutulmaz Bir Atlı, İstanbul, Can Yayınları.
Yaşar Kemal (2015), "Önsöz", Yaralısın (Öz, Erdal), İstanbul, Can Yayınları.
<https://canyayinlari.com/kisidetay/yazarlar/11496/erdal-oz/>
<https://www.evrensel.net/haber/170582/erdal-oz-savasimci-bir-yazardi>
<https://m.bianet.org/bianet/kultur/78710-erdal-oz-topraga-veriliyor>
<https://www.kulturservisi.com/p/dostlarindan-mektuplarla-erdal-oz/>

<http://www.aysesarisayin.com/elestiriler/erdal-oz/e6.html>

<https://oggito.com/icerikler/10-soruda-erdal-oz/30821>

<https://haber.sol.org.tr/yazarlar/osman-cutsay/korku-jeneratorlerimiz-erdal-oz-okulu-266108>

<https://t24.com.tr/k24/yazi/bir-kusu-tanimak-ilhan-basgoz-icin-erdal-oz-den-bir-oyku,3277>

<http://www.radikal.com.tr/yazarlar/altan-oymen/suc-ortagim-erdal-oz-780218/>

<https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunyadan-dortnala-gecen-o-atli-erdal-oz-109648>

Ankara Rüzgârı

Fatma Leyla Ak

Ankara'da kış pek ünlüdür, siz bir de bahar da görün, diye başlayarak kentin sokaklarında yürümenin övgüsüne koyulacağım çünkü sokaklarında, caddelerinde yürümeye başlayınca pek durduramıyorum kendimi. Dededen kalma bir alışkanlık; ben Ulus'tan başlıyorum yürümeye, Anafartalar Çarşısı'na uğrayıp Füreya Koral'ın mozaikleriyle bir selamlaşıp kale yokuşunu tırmanıyorum. Anadolu Medeniyetler Müzesi'nin önünden geçerken bahçesini seyrederek öylece geçip gidiyorum. Çocukluğumdan bu yana bir yerin içi tavaf edilmese de ettiğimdendir girmeyişim. Kalenin girişine gelince tam karşısında yer alan Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi ve Rahmi M. Koç Müzesi'nin arasında yan yana dizili

dükkanlara girip uzun vakitler geçirip şöyle bir gönlü hoş etmek de mümkün. Bir de keyif kahvesi ya da çayı içerseniz tırmadığınız yokuşa degecektir elbette. Belki oradan Ulus Hali'ne geçip bütün balıkçıların en iyi ve en taze balığın kendilerinde olduğuna ikna edilmeye de çalışsınız. Sizi bilmiyorum ama ben hala çocukluğumda bakkaldan ekmek parası üzerine aldığım Eskişehir'in meşhur Met helvasını almaya gidiyorum. Ardından salına salına inilecek yokuşlar var elbette Sıhhiye'e kadar yürüyüp dört yıl okuduğum Dil Tarih'in önünden geçerken gölgesinde oturduğum Mimar Sinan heykeline selam verip fakülteden ara sıra dört yılımı geri vermesini istiyor ara sıra da verdiklerine teşekkür edip önünden yürüyüp gidiyorum.

Bu yürüyüşler sırasında Ankara'da bu dönemde yapılacak en güzel eylem galiba sergi gezmek. Kalabalık açılışlar sonrası sanki sizin zihniniz için kurulmuş sergi salonunda yalnız başınıza dilediğiniz gibi gezmenin keyfi hiçbir şeyde yok mübalağasında bulunacağım çünkü zihninizin odalarında kimsenin ses etmediği yürüyüşe çıkmış, kapıları isterseniz kırmış, isterseniz yavaşça kapatmış oluyorsunuz bir sergiyi yalnız geziyorsanız. Elbette iyi bir sergiyi...

Öyle ise Ankara'da bugünlerde zihninizin oda kapılarını kırıp, söküp, yeniden takacağınız belki de girmekten korkacağınız ya da sakince içine girip oturup ardınızdan kapıyı kapayacağınız birkaç sergi önerisi sunayım sizlere.

Güzel Olan Hiçbir Şeyi Hak Etmiyorsun!

Hüseyin Arıcı'nin sergisinin ismini duyduğunda bile insan daha en başından sarsılıyor. Dünyaya bildiğimiz hikâyemiz leylekler tarafından masum bebekler olarak bırakılışımızın ardından nasıl olur da korkunç yaratıklara dönüşmüş olduğumuzu leyleğin bizimle hesaplaşması sonucunda ürkerek fark ediyoruz. Hüseyin Arıcı'nın "Güzel Olan Hiçbir Şeyi Hak Etmiyorsun!" isimli kişisel sergisi 22 Mayıs'a kadar CerModern'de.

İcra ve Zarafet

Sanatın toplumsal, politik, estetik ve eleştirel bağlamda çok yönlü düşünsel anlatımı ile ortaya çıkardığı formlar arasındaki yaratıcı ilişkiye odaklanan küratörlüğünü **Derya Yücel**'in üstlendiği "İcra ve Zarafet" sergisi; yirmi çağdaş sanatçının farklı alanlardaki üretimleri ile Erimtan Müzesi'nin Roma, Urartu, Hitit ve Bizans dönemlerine ait arkeoloji koleksiyonu arasında bağlamsal bir ilişki kuruyor. Bu sergi ile sanat tarihinin günümüzdeki anlamını sorgularken eski Yunan'daki estetik anlayışından, sanata bakışına dair bir yolculuğa çıkıp bugüne tekrar gelebilmek mümkün. Eski Yunan'da Hesiodos'a göre, Kadmos ve Harmonia'nın Tebai'deki düğünlerinde Musalar damat ile gelinin onuruna birkaç dize, törenine katılan tanrılarca hemen benimsenen bir nakarat söylerler: "Güzel olan sevilir, güzel olmayan sevilmez" Güzel olan nedir ki onu sevelim? İcra ve Zarafet sergisi 17 Temmuz'a kadar Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde.

İç Doğa

Aynada karşılaştığımız imgelerimize şaşırdığımız durumlar oluyordur bazen...

Zuhal Baysar'ın İç Doğa isimli sergisinde yer alan eserlerindeki karşılaşmalarda da benzer şaşkınlığı yaşamak mümkün. Sergideki eserlerde insanın yaşantısındaki değişen duygu durumları ve bunların bedene yansımaları ile birlikte geçirdikleri değişimi doğanın döngüsü üzerinden görüyoruz. Sanatçının ifadesiyle her canlının ölümü aynı zamanda yaşamı içinde barındırır. Doğa sonsuz bir ölüm ve yeniden doğuş döngüsünü tekrar eder. İç Doğa sergisinin 20 Mayıs'a kadar Cermodern'de izleyeni olabilirsiniz.

Mevsim geçişlerini pek de hissedemediğimiz şu yıllarda yine de baharı haftanın bazı günleri tadıyoruz galiba. Olur da bir Ankara yürüyüşü yapacak olursanız kulağınızda "İndi bahar Ankaranın sisli yamaçlarına, içli sesin ah ne kadar açtı gönül yasını" Nesrin Sipahi'nin sözleri yankılsın, dilerim gönül yasınız da silinir.

Ankara Etkinlik Rehberi

Hazırlayan: Alisa Candan Karsu

“Müzik yasağının pandemi ile ilgili olmadığı, tek adamın hayatımıza müdahale şekillerinden biri olduğu başından beri belliydi. ‘Erken yatacaksınız, sabah ezanıyla uyanıp camiye koşacaksınız.’ demişti özetle. Şimdi de lütfetmişler, 01:00’e uzatmışlar turistlerin yeşil hatrına... Yaz biter, bu sefer hastalığı artırma düğmesine basıp 23:00 yaparlar onu. Yasal olarak mekan şu saate, şu desibele kadar izin almış da kimin umuru?”

Ulaş Akyol – Müzisyen

Mesele Covid'e karşı önlem almak değil. Mesele kendinden olmayanı hedef almak. Dertleri sanatla, sanatçıyla... Dertleri kör karanlıklarını inadına aydınlatan, alnımızda taşıdığımız ışıkla... Dertleri ehli keyfin iki kadeh rakısıyla... Dertleri Veysel'le, Neşet'le, Mahzuni ile... Onlardan olmayanlara dayatmaya çalıştıkları hayat tarzının karşısında elimizde sazımız, dilimizde sözümüzle dimdik durmaya devam edeceğiz. Onlar vurdukça bizler ölmeyeceğiz! Her devrin bir Firavun'u, her Firavun'un bir Musa'sı vardır...!!

Ender Ersan - Müzisyen

Yaz dönemi yaklaştıkça Ankara içi açık hava etkinlikleri de artışa geçiyor.

Mayıs ve Haziran aylarında öne çıkan etkinliklere gelin hep beraber göz atalım:

20 Mayıs'ta “Şenay Ocak & Uğurcan Özeroğlu Jazz Duo” Route Ankara Sahnesi'nde; “Hüseyin Korkankorkmaz” Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde sahne alacak. “Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası” her Cuma olduğu gibi ayın 20'sinde de CSO ADA'da sevenleriyle buluşacak.

21 Mayıs'ta “Adamlar” Armada AVM Açık hava Otoparkı'nda. Jolly Joker'de “Nova Norda”; IF Performance Hall'daysa “Kalben” eşliğinde keyifli bir akşam geçirebilirsiniz. “Şenova Ülker Quintet” saat 20:00'de CSO ADA'da.

Metalseverler “Soen” konserinde buluşuyor! Konser ayın **22'sinde** Jolly Joker'de. “İkiye On Kala” Çiçek Festivali kapsamında ACity'de; “Çağrı Sertel” ise CSO ADA'da sahnedeki yerini alacak.

24 Mayıs'ta “Eda Baba” IF Performance Hall'da. “Philippe Bernold (Flüt) – Denis Pascal (Piyano) / Fransa'dan Gelen Sihirli Flüt” etkinliği eşliğinde CSO ADA'da huzur dolu bir akşam geçirebilirsiniz.

25 Mayıs'ta “Sedef Sebüktekin” 6:45KK; Birkan Nasuhoğlu IF Performance Hall'da.

Tango, vals ve türküler eşliğinde “Türkiye'nin Renkleri” **26 Mayıs'ta** CSO Ada Tarihi Salon'da sizlerle. Akademik Başkent Sezon Konserleri'nin 12.si aynı gün CSO ADA'da gerçekleşecek. Halk ozanı “Dertli Divani” Dört Mevsim Tiyatro Salonu'nda türküseverlerle buluşacak. “Dedublüman” saat 21:00'de 6:45KK'de.

27-28 Mayıs'ta ODTÜ MD Vişnelik Tesisleri “Enter The Music” müzik festivali kapsamında “Yüzyüzyken Konuşuruz”,

“Emir Can İğrek”, “Lalalar” ve “Oscar and the Wolf”un da içerisinde yer aldığı pek çok sanatçıyı ağırlayacak. **27 Mayıs'ta** “Can Cox” Hayal Kahvesi'nde; “Dandy Jazz Band & Lindy Hop” CerModern'de sahne alacak. “Ece Göksu” CSO ADA Mavi Salon'da cazın kraliçelerinin bestelerini seslendirecek.

28 Mayıs'ta sizleri birçok etkinlik bekliyor! “Liber Trio” Gökyay Vakfı'nda, “Pinhani” Armada AVM Açık hava Otoparkı'nda, “Zeynep Bastık” Congresium'da, “Cihan Mürtezaoğlu” Route'da, “Dil Tengri” 75. Yıl Sahnesi'nde sevenleriyle buluşacak. “Mythos Ensemble” saat 19:30'da Çankaya Sahne'de.

28 Mayıs - 12 Haziran tarihleri arasında Ankara'nın çeşitli mekanlarında “Başkent Kültür Yolu Festivali” gerçekleşecek. “Buika” ve “Dino Merlin” gibi dünyaca ünlü sanatçıların da ağırlanacağı festival için detaylı bilgi solfasol.tv/etkinlikler sayfamızda.

1 Haziran akşamı “Pilli Bebek” saat 21:00'de 6:45KK'de sahne alacak.

Haziran'ın 3'ünde ve 4'ünde Bilkent Üniversitesi Müzik Topluluğu ve Hacettepe Üniversitesi Rock Topluluğu'nun ortaklaşa düzenlediği “Mix Fest” sizleri bekliyor! Festival CerModern'de gerçekleşecek.

ODTÜ MD Vişnelik Tesisleri geçmişten kopamayanlar için “90'lar Türkçe Pop Festivali” düzenliyor. **4 Haziran** günü gerçekleşecek olan festivalde “Çelik”, “Burak Kut”, “Ragga Oktay” ve “Mansur Ark” sahne alacak. “Mode XL” ayın 4'ünde; “maNga” ise ayın 5'inde Armada AVM Açık hava Otoparkı'nda.

8 Haziran'da “Eskitilmiş Yaz” muhteşem performansı e IF Performance Hall'da. “Jakuzi” saat 21:00'de Jolly Joker'de.

10-12 Haziran arası “Teras Fest” Congresium Teras'ta. Festival kapsamında “Kolpa”, “Mary Jane”, “Gece Yolcuları” ve “Pera”nın yanı sıra pek çok sanatçı sahne alacak.

10 Haziran akşamı “Melike Şahin”e Armada AVM Açık hava Otoparkı'nda; “Ozbi”ye ise Jolly Joker'de kulak verebilirsiniz.

12 Haziran'da “Kardeş Mızraplar” Düşkapanı Sanat Merkezi'nde.

15 Haziran günü “Mark Eliyahu” Armada AVM Açık hava Otoparkı'nda. Aynı günün akşamı “Kardeş Türküler” CerModern'de sevenleriyle buluşuyor. “Tekil-A” eşliğinde keyifli bir akşam geçirmek isteyenler IF Performance Hall'u ziyaret edebilirler.

16-19 Haziran arasında Türkiye'nin en büyük lise şenliği “AAALSanaŞenlik” gerçekleşecek. Şenlik kapsamında “Palmiyeler”, “Soft Analog” ve “Uzi”nin yanı sıra pek çok sanatçı sahne alacak.

17 Haziran'da “Cem Adrian” Armada Açık hava Otoparkı'nda.

18 Haziran akşamı “Metin-Kemal Kahraman” Dört Mevsim Tiyatro Salonu'nda sevenleriyle buluşacak.

19 Haziran'da pek çok sanatçının ağırlanacağı “Fabrika Events”, Congresium Teras'ta gerçekleşecek.

Dünyaca sevilen piyanist “Evgeny Grinko” **25 Haziran** akşamı Congresium'da.

26 Haziran'da Şili'li muhalif müzik grubu “Intı-İllimani Historico”, ODTÜ MD Vişnelik Tesisleri Çim Amfi'de. Usta müzik grubuna bu büyüleyici gecede “Yeni Türkü”, “Peyk”, “Ozan Çoban & Güneş Demir & İlke Kızmaz” eşlik edecek.

Ankara içi her türlü etkinlikten haberdar olmak istiyorsanız YouTube kanalımıza abone olabilir ve “KültAnkara” programımızı haftalık takip edebilir veya www.solfasol.tv/etkinlikler sayfamızı ziyaret edebilirsiniz.

Sanatla kalın!

Bir Enginar Hikayesi

Sinem K. Baş

Anasının memelerinden taşan sütü ağız dolusu lokmalarla yuttu bebek. "Ne kadar acıkmışsın!" diyerek gülümsedi anne. Bebeğin ellerinin tılsımlı hareketlerle hayatı değiştiren minikliğine hayranlıkla baktı. Minik yavru, doyunca bıraktı memeyi. Anne, kadim zamanlardan kendisine aktarılan ve ancak bebeği olunca açılan bir hazine sandığının içinden çıkan bilindik ve yumuşak hareketlerle doğrulttu bebeğini. Onun minicik sırtına hafifçe vurmaya başladı. Bebeğin boşlukta çırpınan huzursuz ayakları yavaş yavaş rahatladı. "Gurk!" sesiyle gün başlamıştı.

Annenin o gün biraz daha rahattı içi. En azından evi derlemeye toplamaya vakti olabilmişti. Yemeği ocağa koymuş, altını da kısmıştı. Dünyaya gelen bu yavruyla devrim niteliğinde değişiklikler olan hayatının gerideki rutinleri de yaşamsaldı. Minik toplarla oynadılar. Sıkıldı bebek. Çıngıraklı bir oyuncak buldular. Bir keşfetme yolculuğundalardı, sesler, şekiller... Bebek ellerini keşfetti sonunda. Anne bebeğinin avuç içine kendi parmak ucuyla hayali bir yuvarlak çizerek, kendi annesinden ve onun büyüklerinden gelen tekerlemeyi söyleyiverdi çocuğuna. İçeriğinde ufak oynamalar yaparak elbette: "Burada bir havuuz, burada bir enginar çıkmış. Bu ekmiş, bu sulamış, bu yetişen enginarları toplamış, bu ayıklayıp yemeğini yapmış, bu da okuldan gelip 'yaşasın, yemekte enginar var!' demiiiş!"

Peki, kim ekmiş?

Onun adı Aylin. Aylin bir heykeltıraş. Geçtiğimiz sene başladığı bir çalışmayı henüz bitirdi. Kentin ortak kullanım

alanlarından birinde, bir park veya meydanda sergilenecek bu heykel. Heykelin yapımında taş ve metali bir arada kullanmış. Tasarımı tamamen kendisine ait. Tasarlarken geçmişin gelenekçi bakış açısını günümüzün değişen kültürü ile birleştirmiş. Heykeldeki detaylar dikkat çekiyor. Aylin, bu heykeli yapma amacının insan yüreğine köklü bir değerli olma duygusu eklemek olduğunu söylüyor.

Kim sulamış?

Onun adı Erdal. Bir çelik döküm fabrikasında çalışıyor. Eriyik hâldeki metali potadan kalıplara döken işçilerden biri. Koruma kıyafetleri var olsa da yaptığı iş oldukça riskli. Makine, eriyik madeni kalıba dökerken yaklaşıp müdahale etmek gerekiyor kimi zaman. Bir gün Erdal çalışırken alttan açılmalı bir pota kazayla yere düştü.

Potanın ağzı açıldı ve yere dökülerek ortalığı kavurdu. 1500 santigrat derece sıcaklığındaki eriyik metalden küçük damlalar Erdal'ın vücuduna sıçradı, çok derin değildi yanıklar, sadece 15 gün hastanede yattı ve iyileşti. Erdal, o süre boyunca çocuklarını çok özlediğini söylüyor.

Kim toplamış?

Onun adı Irmak. Irmak bir araştırmacı. Öğrenim güçlüğü çeken çocukların toplum içinde yeri ile ilgili bir araştırma yapıyor. Birçok aileyle görüşüyor, çocuklarını izliyor. Gözlemlerine ve görüşmelerine dayalı olarak bilgi topluyor. Tüm bu bilgiler, araştırması tamamlandığı zaman sunacağı raporda önemli analizlerin ve çözümlerin başlangıcı olacak. Bu sayede bir ülkenin eğitim sistemi değişebilir.

Her çocuğun sahip olduğu eşit ve nitelikli eğitim hakkı ülkenin en ücra köşesinde yaşayan tüm çocuklara kadar götürülebilir. Irmak, bu araştırmayı yaparken umudunu hiç kaybetmeyeceğini söylüyor.

Yemeği kim yapmış?

Onun adı Serhan. Serhan film montajlıyor. İzleyiciyi ağlatan, güldüren, coşturan o sahnelerin tamamı, önce Serhan'ın elinden geçiyor. Kimi sahnelerde yönetmenin istediği akış, filmin genel kurgusuna uymuyor. Bazı sahneler karanlık, bazıları çok uzun. Hepsini ayarlaması ve doğru şekilde aktarması gerek. Özellikle tarihî filmlerin bazı sahnelerinde vizöre girmiş olan bir detay oldukça can sıkıcı olabiliyor. Bunun için yönetmenle uzun süreli görüşmeler yapılması ve buna rağmen filmin kısa sürede montajlanması gerekiyor. Serhan, duygusal filmleri montajlarken kimi sahnelerde gözyaşlarını tutamadığını söylüyor.

Kim "Yaşasın yemekte enginar var!" demiş?

Onlar bizleriz. Her sabah evden çıkıp sokaklara dökülen, otobüs duraklarında bekleyip metro istasyon kapılarından koşarak çıkan bizler. Her şehirde görebilirsiniz bizleri. Bizler çalışanlarız, emekçiyiz. Hayat bazen tatlıdır, bazen de mesai saatleri fazlalaşır. Kimilerimiz vardiyalı çalışır, işte o zaman günler ve saatler birbirine karışır. Hepimizin bir görevi var, o koca organizmada. Herkes işini yapar, emeğin karşılığı, hakkı olan ücret ve iyi şartlarda yaşamaktır. Bunun oluru olmaz hak temelli kanunlar, insanlık ve vicdana bağlıdır. Günün sonunda hepimiz gözlerimizi kapatırız, eğer siz uyuyamıyorsanız vicdanınızı sorgulayınız.

Küvetteki Gelinler
26-27 Mayıs

Acting
29-30 Mayıs

Bir Delinin Hatıra Defteri
9 Haziran
ODTÜ MD Vişnelik

Güneş Sokak No 21 Ankara
0 (0312) 467 71 72
TatbikatSahnesi
Biletler: Biletix.com

AGORA

SÖYLEŞİ

Ankara Bisiklet Söyleşileri #3

Aydan Çelik

Hazırlayan: Lindanihan

Linda Nihan: Sevgili Aydan Çelik, klasik bir girişle “kısaca kendinizi tanıtır mısınız?” diyerek başlayan biriyim. Ancak kitabınızın girişinde “Halen çiziyor, yazıyor, bisiklet selesinin üstünde çocukluğunu arıyor” cümlesi o kadar güzel bir özet ki tanıtıma gerek bırakmıyor. Solfasol Gazetesinin logosunun tasarımcısı ve SolFalso bölümünün çizeri olarak hikayenin başından beri yazı ve çizimlerinle bizimlesiniz. Yine de tanımayanlar için kısaca bisiklet sevdanızın nereden başladığını da ekleyerek kendinizi ve tanıtır mısınız?

Aydan Çelik: Klasik giriş dedin ya Linda, ben de çok klasik bir cevap geliştirdim buna. Borges'den alıntı yapmayı seviyorum. Borges yolda yürürken bir okuru geliyor “Siz Borges misiniz?” diyor “Ara sıra” diyor. Bu bana acayip iyi geliyor. Künyedeki “çiziyor-yazıyor-arıyor” tanıtımı de aslında bu ihtiyaçtan ortaya çıktı. Ben farklı okullar okumuş ve mesleğinin ne olduğu da tam belli olmayan biri olarak “İşiniz ne?” dendiğinde “ya işte... yazıp çiziyoruz...” diyorum. Diğer türlü hakikaten bir tarif problemi var. Avukatlık, mimarlık veya doktorluk gibi net bir mesleğim yok.

Farklı okullarda işletme, iktisat tarihi ve heykel gibi farklı eğitimler aldım. Bisikletle ilgim ise aynı çizmek gibi çocukluğumda başlayan ve sevdiğim şeylerden biri. Şanslı biri olarak sevdiğim bisiklet hakkında konuşmayı, çizmeyi, yazmayı mesleğim haline dönüştürebilmiş biriyim. Bağlamda bisiklet olunca da bisiklet yazarı ve çizeri olarak toparlıyorum kısaca.

İlk kitabınız Bir Tur Versene, ardından İstanbul Bisiklet Rehberi, son olarak da Bisiklet Manifestosu yayınlandı. Türkiye ulaşımı tamamen otomobil odaklı kurgulayan bir ülke. Bisikletli ulaşım ise bazı şehirler coğrafi konum ve topografyası nedeniyle çok rahat entegre olurken, tüm uyumlanma çabasına rağmen İstanbul ve Ankara çok zorlanıyor. Bisiklet Manifestosu da İstanbul Büyükşehir Belediyesi yayınlarından çıktı. Kitabın hikayesini biraz anlatır mısınız?

İstanbul-bisiklet ilişkisine dair birkaç başlıktan söz edebilirim. Birincisi sanırım ilk bisiklet yazımı Tarih Vakfının çıkardığı, 3 aylık, İstanbul Dergisinde yazdım. Yılı tam hatırlayamıyorum, en az çeyrek asır olmuştur. Orada da “Niye İstanbul’da bisiklet yok?” sorusuna kendimce cevaplar aramıştım.

Başlık da “Müslüman Mahaltesinde salyangoz olmak.” İdi. “Müslüman mahaltesinde salyangoz satmak” deyimi vardır ya, hani çok akıllıca bir ticarete işaret etmez. Ben yazımda “olmak” ifadesini kullanmıştım. Ticarete şöyle bir seçeneğiniz vardır, bırakırsınız yaptığınız ticareti marul satarsınız. Ama salyangoz olunca ne yapacaksınız? Hatta “ontolojik bir mahkumiyet” diyerek de bitirmiştik yazımı.

Ardından 2010’da İstanbul Avrupa Kültür Başkenti olunca bir firma ile İstanbul bisikleti tasarlamıştım, Sedona İstanbul idi adı.

40 senedir de İstanbul’da yaşıyor, sürekli üzerine düşünüyorum. İstanbul’da bisiklete bindikçe İstanbul Bisiklet Rehberi geldi ardından. İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin yeni yönetimi ile birlikte hayli zengin bir kültürel yayıncılık faaliyeti başladı. Güzel bir dergi de çıkartıyorlar İST adında. Bu kitap da oradan çıktı. Bisiklet Manifestosu aslında, bilen biliyor, eski bir metin. 2005 yılında yazdım aslında. O zaman Birgün Gazetesinde çalışıyordum. Gazeteler hep otomobil ekleri veriyordu. Biz de bisiklet eki verelim dedik ve ben bisiklet manifestosunu yazdım. 38 maddeydi sanırım ve bir gecede çıktı. Baya saz aşıklarının yazdığı gibi bir gecede doğaçlama çıktı. Zaman içinde kendi serüveni oldu, her yerde ilgi gördü, yayınlanır oldu, hatta bana bile yolladı birileri. Sosyal medya öyle bir şey ya, bir arkadaşım bana yolladı “Sen bunu seversin, bak birileri bisiklet manifestosu yazmış.” diyerek.

“Bu manifesto kitap olmayacak mı?” sorusu geliyordu. Önsöze de yazdığım gibi biraz daha büyüsün ve erişkin olsun, rüştünü ispatlasın diyordum. Ardından da çalışmaya başladım. Bu süreçte bisiklet oldu manifesto. Carraro Manifesto adında bir bisiklete dönüştü, insanların kullandığı bir ürün oldu. Orada manifestonun ilk halinin 13 maddesini görselleştirdim. Hatta o zaman çok zorlandım. Ortada metin var görselleri yok. Beni biliyorsun, aslında ben kendini deplasmanda yazar, kendi sahasında çizer olarak gören biriyim ama hani güzel bir şarkı olur da video klip için “Ah bu olmasaydı” dersin... Bunun olmasından çok korktum ve zorlandım o bisikletin üzerine çizim yaparken. Ardından bu kitap projesi geldi. Sürekli yeni maddeler ekledim. Hatta oturduğum bölgede arka sokak bile ilham verdi. Arka sokağın adı Meşakkat Sokak, **“Bisiklet meşakkattir. Arının çektiği kahrı da bilir, balın kıymetini de”** maddesi oradan çıktı mesela. “Bisiklet, yokuş çok zor değil mi?” diyorlar, halbuki bir sürü madde de yokuşlarda bisiklet üzerinde zorlanırken çıktı. O arada zihin nasıl çalışıyor kimyası nasıl değişiyorsa... Nabız 183 olmuş, biyokimyasal bir durum cidden. Velhasıl kitaba eski maddelerin bazıları girdi ama bazıları girmedi.

Aydan Çelik

Fotoğraf: Barış Durum

AGORA

Toplamda seksen maddenin yetmiş tanesinin illüstrasyonunu yaptım ve bunlara uzunlu kısıtlı hikayeler yazdım.

Kitabı okurken, özellikle görseller ve yanlarındaki metinlerde bir şey dikkatimi çekti. "Bisiklet tek kişilik karnavaldır. Dünyanın sokaklarından." Diyorsunuz ya metni sesli okurken tiyatral ve melodik bir tınısı var, bisikletin ruble sesi güzel gelir ya kulağa bunun gibi tınılı geliyor bence. Bir yandan da "Bisiklet şenliktir, Paris'te son tangodur" diyerek dünyanın en prestijli yarışı Tour De France'a gidiyoruz oradan da "Bisiklet Godot'dur. Hep beklenendir, hiç gelmeyendir" diyerek tiyatroya ve Beckett'e bağlanıyoruz. Kitapta bir yandan da böyle inanılmaz bağlantılar var. Godot ve bisiklet hikayesine de değinerek bu bağlantılar nasıl kuruluyor anlatır mısınız?

Yıllardır bisiklet yayınlarını, yurt dışındaki dergileri de izlemeye gayret ediyorum. Peloton diye bir dergiyi takip ediyorum. Peloton bisiklet yol yarışlarındaki kalabalık grubun adı. Bu dergide John Madruga'nın bir yazısı çıktı. Biz o dönemde Açık Radyo'da Şeytan Arabası diye bir program yapıyorduk Esra Ertan ile. Esra'ya yolladım yazıyı, "Çok ilginç bir makale var burada" diyerek, o da inceledi. Yıllardır Beckett'e sorup duruyorlarmış ya "Kim bu Godot?", hani gelmiyor ya hiç. İki tane adamcağız, arada da birileri girip çıkıyor oyuna ama Godot diye biri yıllardır herkesin merak ettiği. Madruga'nın tezi de şu; "Godot bisikletçidir." diyor. Bunu da şuraya bağlıyor Beckett sportif bir adam zaten, spora da meraklı birisi. 1950'lerin başı diyelim Beckett Paris'te dolaşmaya çıkmış ve bir grup insan görüp "Ne yapıyorsunuz?" diye soruyor, "Godeau'yi bekliyoruz" diyorlar. Yarış olmuş herkes gelmiş ama gelmeyen biri var. Adı da Godeau. Beckett ayrıca bir seferinde bıçaklanıyor ve yoldan geçen Suzanne adında bisikletli bir kadın onu kurtarıyor. Sonrasında birbirlerine aşık olup evleniyorlar ve hayatlarını hep birlikte sürdürüyorlar. Suzanne önce ölüyor, Beckett hemen ardından hayatını kaybediyor. Haliyle adamın bisikletle bir ilişkisi var. Bu arada Bisiklet Manifesto'sunda yazdım, bisiklet içeren illüstrasyonun bulunmadığı tek sayfa burası, çünkü bekliyoruz hala.

Diğer taraftan bir Moliere çizimi var, elinde tepsi üstünde bir gülen bir de ağlayan suratlı tiyatro maskeleri tutuyor, "**Tiyatro iki kalas bir hevestir, Bisiklet Bir kalas iki hevestir**" sayfasında. Bunun da ayrı hikayesi var. Boğaziçi Üniversitesi Oyuncuları bir dönem her yıl bir tiyatro insanını anlatan bir dizi oyun yaptı. Shakespeare, Moliere, Lorca, Müsahipzade Celal vb. var. Moliere çizimi de o afişlerden. Tiyatro iki kalas bir hevestir lafı olağanüstü güzellikte bir oyun olduğunu düşündüğüm Haldun Taner'in Sersem Kocanın Kurnaz Karısı oyunundan.

Ahmet Vefik Paşa Modern Türk tiyatrosunun öncülerinden, Moliere çevirileri yapmış bir adam, alıyor onların devrini başka bir devire getiriyor. Benim yaptığım Münir Özkul ile Haldun Taner'in sahneye koyduğu efsane oyundaki "Tomas Fasulyeciyan'ın "Tiyatro dediğin nedir ki? İki kalas bir hevestir" uzun tiradını alıp bisikletle kurgulamak. Yani kitaba tiyatral bir hava vereyim diyerek özel olarak kurguladığım bir şey değil. Hatta bunu sen keşfettin. Kitapta sinema da var, mesela Bisiklet Hırsızları filmine doğal olarak göndermeler var. Vittorio Desica'dan Sait Faik'e **Medarı Maişet Motoru** ile gönderme var. Ben metinler arası dedikleri gönderme yapılmış metinleri bir okur olarak da seviyorum kendim yapmayı da seviyorum. Bir arkadaşım korelasyon canavarı diyor bana.

Hatta bisiklet bir kalas iki hevestir dedikten sonra da bisikletin ilk patentine gidiyor kitap, çünkü o da bir kalastan ve iki tekerden oluşuyor.

Evet! İyi hatırlattın, ilk bisiklette cidden bir kalas ve iki teker. İlk bisiklet Baron Drais tarafından yapılmış, drezin deniyor ona da adamın adından hareketle. Bir ahşap kalasla, adam da ormancı bu arada, at arabası tekeri gibi bir şey. Bir kalasın üzerinde gidiyor adam scooter gibi, hatta Fred Çakmaktaş'ın arabası gibi ayaklarıyla. Bu noktada evet birbirine bağlantılar var kitapta.

Ben de odağında bisiklet olan bir tasarımcı ve illüstratör olarak, gönüllü yer aldığım bisiklet odaklı çalışmalarda sıklıkla "Arabadan in bisiklete bin" diyorum. Artık halka mal olmuş bir slogan ve Bisiklet Manifestosu da aynı sloganı içeriyor. Yıllardır İstanbul'da yaşayan ve bisiklete binen birisiniz, hatta Türkiye'de bisikletle gezmediğiniz yer kaldı mı bilmiyorum. Bisikletle ulaşımını da sağlayan biri olarak yıllar içindeki gelişimi en iyi gözlemleyenlerden birisiniz. Biz bu mega kentlerde bisikletin entegrasyonunu başarıp insanları bisiklete bindirebilecek miyiz?

Ben bir arkadaşımın da deyimi ile bisiklet romantigi olduğum için, bir romantikten de realist bir açıklama beklemek nasıl olacak...

Ben de bisiklet konusunda çok romantigim ama gözlemler üzerinden bir çıkarımda bulunabiliriz gibi geliyor.

Umut ettiğim şey başaracağımız, bunun olacağını düşünüyorum. Ama dünya çok da rasyonel yürüyen bir yer değil. Toplum da böyle çalışmıyor. Az önce de bahsettin ya düz şehirler diye, vakti zamanında Konya ve Eskişehir'in bisiklet şehri veya Hollanda'nın bir bisiklet ülkesi olması topografya ile ilgili. Ama olay bundan ibaret değil. Benim anlatmayı çok sevdiğim bir hikayem var. 1999 senesinde Amsterdam'a gittim. Orada yaşayan bir arkadaşımın bir dükkana gittik. Arkadaşımın adı Burçin, ben ona söylüyorum o da adama Hollandaca (Dutch) soruyor. Adam çok ilgili biri olduğumu fark edip nereden geliyor diye sorup Türkiye yanıtını alınca adamın cümlesi şu: "Ya burası Türk Mahallesi, ama buraya giren ilk Türk sizsiniz." Kısacası Hollanda da dahi Türklerin çok teveccüh gösterdiği bir konu değil bisiklet. Uzun hikaye... Sanayi devriminden girelim. "Niye bizde sanayi devrimi olmadı? Neden aydınlanma yaşanmadı? Niye Rönesans olmadı, matbaa niye?" Her şey geç kalmakla açıklanır ya bisiklet geç girmiş bir şey değil, hatta belgeselini de çektik, Velosipet ile bir Cevalan. 120 sene önce adam bisiklete binmiş Mudanya ya gitmiş vapurla, 1 hafta boyunca dolaşmış oralarda, yani bunu yapan biri var. 100 yılın başında, tabi ki belli bir gelir düzeyine sahip olanlar bunu yapıyor, bisiklete binen insanlar görüyoruz mesela. İstanbul'da var. Hatta 1960'larda İstanbul'daki meşhur Millet Caddesinde, tramvayın geçtiği cadde, bir fotoğraf var Murat Gül'ün Modern İstanbul'un Doğuşu kitabında görmüştüm, üç tane araba var bir tane bisiklet var. Oran üçe bir yani. Bu oranı İstanbul'da koruduk diyelim, beş milyon araç içinde 1 milyon bisiklet olsa zaten baya baya İstanbul'u bisiklet şehri yapar. Ama olmamış. Bir Ankara gazetesi Solfasol için ben daha çok Ankara'yı konuşmak isterim.

AGORA

Benim anlayamadığım mesela Ankara ve daha kötü durumda. Nasıl olurda 1 metre bile bisiklet yolu olmaz. İstanbul'da yine az çok bisiklet yolu ağı var, yetersiz tabii ama.

Var olan bisiklet yolları da daha çok rekreatif amaçlı tabii.

Evet o amaçla bile olsa var. Ama Ankara gibi bu kadar öğrencinin yaşadığı üstelik tamam Cinnah-Ulus hattı yokuş olabilir ama Eskişehir yolu da yokuş değil ve bir sürü öğrenci bu hattı kullanıyor. Kaldı ki Ankara Cumhuriyetin başkenti olması hasebiyle de Cumhuriyetin ilk kuşak bisikletçilerini yetiştirmiş bir şehir. Mesela Türk bisiklet tarihinin en büyük olimpiik başarısına imza atmış kişi Talat Tunçalp'in 1936'da Berlin'de yaptığı derecenin üzerine Türkiye bir derece koyamadı. İstanbul'da doğuyor ama Ankaralı Talat diye biliniyor. Muhafız Gücü diye bisiklet takımı var. Bir dönem Bisiklet Federasyonu başkanlığı yapan Ünal Tolun, 85 yaşlarında ve halen hayatta, uzun ömürler diliyoruz kendisine, Ankara'da Atatürk Lisesi'nde okurken 600 kadar kişi bisikletle gelirdi okula diyor. O zaman nasıl oluyordu? Yani hiç başlamamış ve bitmiş bir şeyden bahsetmiyoruz, başlamış ve sürmemiş bir şeyden bahsediyoruz.

Zaman içinde kendi serüveni oldu, her yerde ilgi gördü, yayınlanır oldu. Sosyal medya öyle bir şey ya, bir arkadaşım bana yolladı "Sen bunu seversin, bak birileri bisiklet manifestosu yazmış" diyerek.

Niye sürmediğini anlayamayanlardanım ben de ama yine de umutsuzluğa kapılmıyorum ve bireysel olarak bu konunun değişmesi için çaba sarf ediyorum. Mikro ölçekli yerel yönetim bazında girişimler ve uzun vadeli 10 yıllık planlar var... Bir yandan da kadın hareketleri var. Bisiklet Manifestosu'nda da bahsettiğiniz Uçan Süpürge, Türkiye sınırlarını aşmış Süslü Kadınlar Bisiklet Turu gibi. "Bisiklet Uçan süpürge, Eşitlik için pedal çevirtendir.", "Bisiklet süslüdür, Lakin bir elinde cimbız, bir elinde aynadan ötedir." diyorsunuz. Kadın özgürleşmesinde bisikletin yerini Türkiye'de kadın özgürleşmesine yansımalarıyla nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye'de gerçek anlamda bir muhalefetten söz edilecekse bunun bir numaralı kadın hareketidir. Büyük yol almış bir şey, her anlamda böyle yol alsaydık bambaşka bir ülkede yaşıyor olurduk. Benim ilgim tabii ki sağ olsun program arkadaşımın Esra'nın varlığı sayesinde.

madde
Süslüdür

Lakin
"bir
elinde
cimbız
bir
elinde
ayna"dan
ötedir.

Zaten bizim radyoda yaptığımız ikinci programda da bu tema üzerine gitmiştik. Esra da ben de birbirimizi besledik. Süslü Kadınları kuran Sema Gür ile karşılıklı hukukumuzun olması, benim o logoyu çizmem de birbirini besleyen süreçler oldu. Hatta bir erkek olarak kadın ve bisiklet üzerine çok mu konuşuyorum diyorum.

Kadın özgürlük hareketinde sadece bugün değil 100 yıl geriye gittiğimizde de yeri var bisikletin ve çok enteresan bir tarihi var. Biz de kadın hareketinin yükselişi ile öğrendik, yani sadece Türkiye'de değil dünyada da kadınlar geriye bakıp gördüler bunu. Çok iyi kitaplar yayınlandı, henüz Türkçeye çevrilmemiş *Kadınlar Bisiklet Yoluyla Dünyayı Nasıl Değiştirdiler?* adlı kitap gibi. Burada şunu gördük. Bir, kadınlar bisiklete binerek bir kere bedeni yeniden tanımladılar. Kendi bedenleri üzerinden politik bir tutum takındılar. İki, kadınlar oy hakkı için mücadele veren Süfrajete Hareketi içinde bisikletin yeri ile ilgili kendilerinin kurduğu cümleler var. Yani biz o görsellere bakıp yorumlamıyoruz bu durumu. Suzan B. Anthony'nin "Hiçbir nesne bisiklet kadar kadın hareketinde etkili olmamıştır" gibi şu an mealen söylediğim bir lafı var.

Mesela etekten kurtulup Türk şalvarının gelişi çok ilginç. Türkiye'nin de bir katkısı var. Öncelikle Anadolu ve Balkan coğrafyasındaki

Türk kadınının tarlada, bağ bahçede giydiği o şalvar bir model oluyor sonra da bloomers dress adını alıyor. Bu değişim hala da devam ediyor. Türkiye'nin kendine has problemleri olduğu gibi uluslararası kadın hareketinde de sorunlar var. İşin sportif tarafına gelelim mesela. Tour de France 1903'ten beri nereden baksan 120 yıldır yapılıyor. Aradaki savaşlar ve pandemi vs. derken sayı tam 120 değil ama 100 diyip yuvarlayalım. Kadınlar yarışı çok yeni ve 1 günlük. 3 hafta sürüyor erkekler arasında rekabet. Nihayet bu yıl 2022'de Tour de France'ın kadınlar edisyonu daha uzun yapılacak, ama yine tamamı değil 1 hafta filan. Giro d'Italya turunun kadın turuna Giro d'Italia Donne diyorlar, o da 1 hafta olacak. Yani burada da bir kadın erkek eşitsizliği var. Ücret eşitsizliği var mesela. 1 günlük bahar klasikleri dediğimiz yarışlardan birinde 7 kat ödül farkı eşitsizliği var. İsyen ediyordu kadınlar buna. Özetle kadın hareketindeki yüksek ivme bisikletle doğru orantılı gidiyor.

Bu güzel sohbet için teşekkür ediyorum. Konuştuklarımızı ve fazlasını bulabilecekleri değerli bir çalışma olarak Bisiklet Manifestosu'nu tekrar herkese öneriyorum. Son olarak eklemek istedikleriniz?

Manifestodan bir madde ile bitirelim. "Bisiklet hayal gücü gibidir, durduğunda devrilir", hayal etmeyi bırakmayın diyorum.

madde
Hayal Gücüdür

Durduğunda
devrilir.

SOLFASOL.TV

SİYAH
BEYAZ

Galeri Siyah Beyaz'da 11 Mayıs'tan başlayarak Ağustos'a kadar her çarşamba açık hava parti serimiz Art Out'u ve 27 Mayıs'ta Gökhan Tüfekçi'nin sergi açılışını gerçekleştiriyoruz.

16 - 31 MAYIS	18 MAYIS	23-25 MAYIS	DANSÖZ
	20.30	20.00	MEKÂN SAHNE
	19 MAYIS	25 MAYIS	OĞUZ PAŞAOĞLU
	20.00	21.15	STAND UP - GÜVERCİN
	20 MAYIS	27 MAYIS	MUSTAFA SAĞIR
	19.30	21.30	TUZ BİBER STAND UP
	20 MAYIS	29 MAYIS	KAFKANIN MAYMUNU
	20.30	19.00	KAGNI TİYATRO
	21 MAYIS	29 MAYIS	ENGİN TÜRKÖĞLU
	16.00	20.30	TUZ BİBER STAND UP
	22 MAYIS	30 MAYIS	LEAR MUTFAKTA
	19.30	20.00	KADRO PA

MAYIS

OYUN TAKVİMİ

Takvime git

ÇARŞ	18 MAYIS	AŞK GREVİ	SALI	24 MAYIS	TROYALI KADINLAR
PERŞ	19 MAYIS	TED BUNDY	ÇARŞ	25 MAYIS	BEYAZ GECELER
CMT	21 MAYIS	SOKRATES'İN SON GECESİ	PERŞ	26 MAYIS	BİR YAZ DÖNÜMÜ GECESİ RÜYASI
PZR	22 MAYIS	MAVİ OLMAK İSTEYEN SİPA çocuk oyunu	CUMA	27 MAYIS	DİKTAT
			CMT	28 MAYIS	MYTHOS ENSEMBLE fuaye konseri
			PZT	30 MAYIS	SOKRATES'İN SON GECESİ
			SALI	31 MAYIS	BEYAZ GECELER

REMZİ OĞUZ ARIK MAH. PARİS CAD. 49B/A (ŞİLİ MEYDANI) ÇANKAYA/ANKARA

GİŞE TEL: 0312 428 28 22

detaylı bilgi cankayasahne.com ve kulissanat.com'da

ticketmaster® Türkiye

www.biletinial.com

ANKARA'NIN EN ESKİ KURUKAHVECİSİ

100. YIL

Ahmet Hamdi İNCEGÜL

Gül Kahve®

"Ankara'da Kahve Bizim İşimiz"

KURULUS
İstanbul: 1890
Ankara: 1922

Hacıbayram Cad. No:4 Ulus / ANKARA
Tel: 0 (312) 311 41 73 - 310 70 71

HERKES KENDİ İŞİNİ YAPSIN

Sevgili Çocuklar,
yazılarınızın ve çizimlerinizin
Solfasol Çocuk Gazetesinde
basılmasını ister misiniz?

icerik@gazetesolfasol.com
adresine yollayabilirsiniz

Çocukların Ankarası

Aslı Baysuğ – Zişan Kürüm

24 Nisan 2022'de ODTÜ Mezunları Derneği'nin düzenlediği çocuk şenliğine Solfasol Çocuk Gazetesi olarak katılmak üzere bir davet alınca, Ocak ayından bu yana ayda bir düzenlediğimiz Haydi Ankara forumlarından Nisan ayını Çocukların Ankarası teması ile çocuklara ayırdık. 24 Nisan'da Vişnelik tesislerindeki şenlik şahaneydi. Öğle saatlerinde çocuklar kalabalıklaştı. Biz de güneşin bir anda ortalığı kavurması ve forumu düzenleyeceğimiz alanın açıklık olması nedeniyle hızlıca planlarda değişiklik yaparak Solfasol Çocuk ekibinden iki ayrı röportaj ekibi oluşturulduk. Solfasol Çocuk yazarları, şenlik alanındaki çocuklara kendi Ankaralarını, Ankara'da yaşamın nasıl olduğunu, Ankara'da sevdikleri ve sevmedikleri şeyleri, bu şehirde neleri değiştirmek istediklerini sordular röportajlarında. Hem çocuklar için farklı bir deneyim oldu hem de bizim için, bu sayede çocukların Ankara'yı nasıl gördüklerine ilişkin yeni şeyler öğrendik

Çocuklardan gelen yanıtlar ilginçti. Eğer yanıtları merak ederseniz, Solfasol Çocuk Gazetesi'nin yaz sayısında bunları okuyabilirsiniz.

ODTÜ Mezunları Derneği'ne düzenledikleri harika çocuk şenliğine bizi de davet ettikleri için çok teşekkür ederiz...

#HAYDI ANKARA Foruma!

5. FORUM KONUSU:
ANKARA'YI NASIL YÖNETMELİ, KİMLER YÖNETMELİ?

11 Haziran Cumartesi

Çayyolu Semt Meclisi
Mutlukent Mah. Şansal Sitesi

SOLFASOL.TV'den CANLI YAYIN

1. FORUM KONUSU:
ULAŞIM HAKKIMIZ

<https://youtu.be/tdkvUCDtdYY>

3. FORUM KONUSU:
ANKARA'DA BİZİ NE HASTA EDİYOR?

<https://youtu.be/b2PikEflhGO>

2. FORUM KONUSU:
BARINMA HAKKIMIZ

<https://youtu.be/qRm6loJfQzw>

4. FORUM KONUSU:
ÇOCUKLARIN ANKARASI

<https://youtu.be/BCc7dSSej7I>

SOLFASOL

GARAJ SATIŞI 8
(İkinci El Eşya Pazarı / Garage Sale)

21 MAYIS
Cumartesi
12:00-17:00

Daha az tüketmek ve daha çok paylaşmak için garaj satışımıza (nam-ı diğer ikinci el pazarına) bekliyoruz.

Büklüm Sokak No 44 Açık Otoparkında

NOT: Pandemi ile mücadele kapsamında gerekli tedbirler alınacaktır.